

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић, посетио је Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање и разговарао са највишим руководством Фонда

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017
по цени локалног позива

011/3060-680
за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

МАКСИМАЛНА ЕФИКАСНОСТ У РАДУ

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

РЕДАКЦИЈА:

Милена Јовановић
Париска бр. 9,
11000 Београд,
011/2030-743
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-745
факс: 2638-201

**РЕДАКЦИЈА
ЗА ВОЈВОДИНУ:**

Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@pio.rs

ШТАМПА:

Штампариа
Графопродукт ДОО
Нови Сад

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

ОДРЖАН 20. ЈЕСЕЊИ ФЕСТИВАЛ ЗДРАВЉА

Превенција је изузетно важна

Под слоганом „Златни јубилеј здравља“, крајем октобра у Дому војске у Београду одржан је 20. Јесењи Роса фестивал здравља.

Директорка Фестивала и чланица организационог одбора, др Мима Фазлагвић, навела је да је за десет година кроз Фестивал здравља (одржава се у пролеће и у јесен) прошло више од 350.000 људи.

– Одржано је много бесплатних прегледа, предавања и радионица. Више хиљада особа на сваком фестивалу обави читав низ прегледа и често први пут открије своју дијагнозу. Код великог броја људи лекари су открили постојање разних проблема, попут повишеног шећера у крви, високог крвног притиска, тегоба са видом, а да то они нису знали и одмах су их упутили на даља испитивања у здравствене установе. Такође, за ових десет година схватили смо колико је превенција значајна. Мислим да смо један од важних брендова Београда – рекла је др Фазлагвић.

У оквиру манифестације посетиоци су и овај пут имали прилику да без здравствене књижице провере своје здравље, да чују предавања на актуелне теме из области медицине, саветују се са еминентним здравственим стручњацима, дегустирају разнолике здраве производе, као и да се упознају са новим производима и услугама излагача.

Од прегледа грађани су могли да провере ниво шећера у крви и висину крвног притиска, густину костију, пулсну оксиметрију (контрола процента кисеоника у крви), да одреде здравље рожњаче, индекс телесне масе и ниво ухрањености, да утврде састав свог тела на специјалној ваги и сазнају шта, према конституцији, треба да једу и којим физичким активностима да се баве. Такође су могли да прегледају вид и зубе, измере хидрацију коже, тестирају се на деменцију, анксиозност и депресију, провере ризик за појаву дијабетеса

и консултују се са фармацеутима око прописаних терапија.

На сваких пола сата на бини су се смењивали програми вежби, наступи дечијих плесних клубова, радионице за младе и промоције књига, а здравствени радници су и овога пута могли бесплатно да присуствују акредитованим предавањима на тему правилне исхране и кардиоваскуларних болести.

За малишане су били организовани „Холи дечији кутак“ и Болница за медведиће, где су деца доносила омиљене играчке на „прегледе“, разговарала са медицинарима и учила да развију страх од „белих мантила“, као и Апотека и лабораторија за медведиће коју су водили студенти фармације.

Фестивал је био и прилика да посетиоци на панел дискусији чују од стручњака из различитих области колико се здраво хранимо, да ли читамо декларације и колико обраћамо пажњу на састав производа приликом куповине. Такође, сви заинтересовани су могли да сазнају и резултате истраживања о навикама у исхрани људи у Србији које је урадио Делез Србија.

На манифестацији су, као и обично, учествовали домови здравља, државне и приватне ординације, болнице и апотеке, фармацеутске куће, фитнес, велнес и бањски центри, удружења пацијената, као и многи други који се баве здравом исхраном и козметиком.

Проф. др Даница Грујичић, неурохирург, медицинска сестра Весна Имброњев и Национално удружење родитеља деце оболеле од рака „Нурдор“ овогодишњи су добитници признања за хумани допринос на пољу бриге о здрављу грађана Србије, а поводом јубилеја фестивала била је приказана и изложба фотографија „20 фестивала у 20 слика“ и организована Зона спорта и рекреације.

Д. Грујић

МИНИСТАР ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ СА РУКОВОДСТВОМ ФОНДА ПИО

Максимална ефикасност у раду

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић, разговарао је са највишим руководством Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање на тему оптималне оптерећености запослених у Фонду ПИО.

„Циљ је да се обезбеде услови за правилну и правичну дистрибуцију расположивог броја запослених на неодређено време, а да се при том обезбеде равномерна оптерећеност. Тако би се постигла максимално могућа ефикасност у раду, по мерљивим и неспорним критеријумима”, рекао је Ђорђевић.

Министар Зоран Ђорђевић на састанку са руководством Фонда

Према речима Драгана Калиновић, директорке РФ ПИО, тренутно се ради на припреми реалних и оптималних пара-

метара оптерећености који ће утицати на израду нове систематизације, као и организације Фонда ПИО, како би се пости-

гла равномерна оптерећеност запослених према броју корисника и осигураника којима пружају услуге. **Г. О.**

МИНИСТАР ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ ПОСЕТИО ДОМ „БЕЖАНИЈСКА КОСА”

Приоритет – бољи услови живота најстаријих

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић, и директорка Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Драгана Калиновић, посетили су Дом „Бежанијска коса”, где је министар поручио да држава брине о најстаријим грађанима и да ће наставити да се бори за боље услове живота ове категорије становништва.

Ђорђевић је истакао да Влада и ресорно министарство своје успехе деле са свим грађанима, па тако и са најстаријима, те да се посебна пажња посвећује пензионерима.

– Поделили смо пензионерима помоћ јер смо направили пресек и схватили да имамо 8,7 милијарди вишка у буџету. Десет година раније из буџета је повлачено 50 одсто средстава за пензије, док ће 2020. године бити издвојено свега 22,4 одсто – навео је министар.

Према његовим речима, значајан суфицит Фонда ПИО, раст бруто производа, оснаживање привреде, показатељи су да пензионере очекује боља будућност.

– Не желимо да варамо и обећавамо нереална повећања пензија. Иза пензионера су тешка

времена која и данас утичу на њихов неповољан материјални положај, а пензионери заслужују бољи живот – истакао је Ђорђевић и најавио реконструкцију геронтолошких центара у Србији, куповину санитарских возила, реновирање мокрих чворова.

Министар је током посете разговарао са најстаријим корисницима како би у директном контакту уочио шта и на који начин може да се унапреди.

Најстарији суграђани захвалили су министру на посети и истакли да им овакав вид подршке и помоћи веома значи. **Г. О.**

Корисницима исплаћена једнократна помоћ од 5.000 динара

Четвртог новембра 2019. године почела је исплата једнократне новчане помоћи у износу од 5.000 динара корисницима старосне, инвалидске и породичне пензије, корисницима привремене накнаде – инвалидима рада друге и треће категорије инвалидности, односно преостале радне способности, и инвалидној деци корисницима права на привремену накнаду.

Исплата помоћи реализована је на исти начин као и исплата пензија, а помоћ је исплаћена за укупно 1.726.863 корисника, у укупном износу од 8,63 милијарди динара.

Деци, породичним пензионерима, којима је због неблаговремене доставе потврде о школовању привремено остављена исплата октобарске пензије, због чега нису добили једнократну помоћ 4. новембра, Фонд ПИО ће 24. децембра извршити накнадну исплату ове помоћи, а након достављања потврде о редовно уписаној години и активирања исплате пензије. **Г. О.**

МИНИСТРИ ПОСЕТИЛИ РЕНОВИРАНУ ЗГРАДУ ФИЛИЈАЛА РФ ПИО И РФЗО У СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ

Циљ Владе – доступна и добра услуга за грађане

Зоран Ђорђевић, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Златибор Лончар, министар здравља, и Бранислав Недимовић, министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, обишли су 13. новембра реновирану зграду филијала Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање и Републичког фонда за здравствено осигурање у Сремској Митровици.

Том приликом министар Зоран Ђорђевић је истакао да је зграда реновирана кроз пројекат у вредности од 109 милиона и седамдесет хиљада динара, који су финансијски подржали Републички фонд ПИО и Републички фонд за здравствено осигурање. Истакао је да је овај објекат од велике важности за све грађане Сремске Митровице и околине с обзиром на то да ту своја права остварује 58.000 корисника и 95.000 осигураника.

– Циљ Владе Србије је да установе у нашој земљи буду доступне свим нашим грађанима и опремљене на најбољи могући начин како би они несметано могли да обављају све своје активности. Посебно ме радује што је зграда опремљена рампом за особе са инвалидитетом које од сада

Министри Зоран Ђорђевић и Златибор Лончар у разговору са запосленима из Филијале РФ ПИО Сремска Митровица

могу да се крећу по згради без икаквих проблема, а специјално за њих је направљен и тоалет – рекао је између осталог министар Зоран Ђорђевић.

Ђорђевић је захвалио министрима Лончару и Недимовићу и свим запосленима на подршци у реализацији овог пројекта и истакао да већ сада постоје и одређени планови за будућу сарадњу.

Министар Лончар је истакао да ова зграда постоји од 1959. годи-

не, да је била у лошем стању и нефункционална, као и да је тек ове године први пут реновирана.

– Драго нам је што видимо да су грађани задовољни реновираном зградом. Ово је била обавеза нас надлежних и трудитићемо се да овако опремљене установе имамо у целој земљи – рекао је министар Лончар и пожелео запосленима успех у даљем раду а корисницима брже и лакше остварење свих права и услуга.

Догађају су присуствовале Драгана Калиновић, директорка РФ ПИО, проф. др Сања Радојевић Шкодрић, в. д. директора РФЗО, затим Славко Имрић, директор ПФ ПИО, Владимир Санадер, градоначелник, и Томислав Јанковић, председник Скупштине града Сремске Митровице.

Електромоторна рампа за ОСИ

Зоран Бережни, директор Филијале РФ ПИО Сремска Митровица, и његов колега Момир Гајић, директор Филијале РФЗО, били су добри домаћини гостима и високим званицама и изложили им шта је све у згради реконструисано, односно шта је ново изграђено и надограђено.

Пре обиласка реновиране зграде филијала РФ ПИО и РФЗО у Сремској Митровици, министри Ђорђевић, Лончар и Недимовић одржали су у Градској кући радни састанак са руководством два фонда и функционери-ма локалне самоуправе.

Мирослав Мектеровић

Министар Зоран Ђорђевић са менаџментом фондова и Владимиром Санадером, градоначелником Сремске Митровице, приликом обиласка зграде

НОВЕ ЗАКОНСКЕ ОДРЕДБЕ СМАЊУЈУ БРОЈ ПРИВРЕМЕНИХ РЕШЕЊА

Коначан износ пензије

Немар послодаваца и неплаћање доприноса за запослене узрок је што већина нових пензионера не сазнаје коначан износ пензије из првог решења које добије при остваривању права, већ се о коначном износу најчешће одлучује накнадно. О привременим решењима смо писали у „Гласу осигураника“, али су промене у Закону о пензијском и инвалидском осигурању донекле измениле ситуацију, разлоге због којих се о пензији одлучује привременим решењима, као и питање одлучивања о коначном износу пензије. Термин „привремено“ означава да је решење о пензији донето у ситуацији када није било могуће утврдити све чињенице које су од значаја за одређивање пензије. Исплата пензије се не доводи у питање и вршиће се по привременом решењу све док се не стекну услови да се новим решењем одлучи о коначном износу пензије, односно то што је решење привремено не значи да је право на пензију на било који начин ограничено.

Изменама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, које су у примени од 1. јануара 2019. године, значајно је измењен начин утврђивања годишњег личног коефицијента за годину у којој осигураник остварује право. Раније је за утврђивање овог коефицијента морала да се чека наредна година, а коефицијент би се утврдио тек по објављивању статистичких података о просечној заради у Републици и пријему података о оствареној заради осигураника, што је практично онемогућавало раније одлучивање о коначном износу пензије. Законским изменама промењен је начин утврђивања годишњег личног коефицијента за годину у којој се остварује право на тај начин што се сада остварена зарада доводи у однос са републич-

Фото: М. Радосављевић

ким просеком утврђеним на основу статистичких података о просечној заради закључно са месецом који два месеца претходи месецу у коме се утврђује право на пензију. На пример, зарада осигураника који у пензију иде у јуну доведиће се у однос са републичким просеком закључно са месецом априлом. Изузетак су осигураници који у пензију иду у јануару и фебруару, којима се обрачунски просек утврђује на основу републичке просечне зараде за јануар. На овај начин превазиђен је један од најчешћих разлога због којих је о праву на пензију одлучивано привременим решењима и осигураници који немају друге

недостатке у ранијим годинама сада могу већ при остваривању права на пензију да знају колики им је коначан месечни износ пензије.

Нажалост, неодговарајући однос послодаваца према законским обавезама утицао је на то да многим радницима стаж није повезан, иако нису имали прекиде у запослењу. Многи пензионери испаштају због таквог немара послодаваца и у неким периодима немају регистроване податке о оствареном стажу и зарадама, или су ти подаци некомплетни. Такође, чести су недостаци и код осигураника који су радили у предузећима чија су седишта у државама које су некада

биле у саставу СФРЈ, а те су ситуације најчешће управо у годинама које су непосредно претходиле њиховом издвајању из заједничке државе. У случајевима када се у поступку утврди да постоји могућност да се подаци ипак прибаве и уреде, односно да није могуће да се одлучи о коначном износу пензије, изменама Закона предвиђено је доношење привремених решења о аконтативном износу пензије у циљу да нови пензионер што раније почне да користи заслужену пензију и на тај начин оствари редовна примања, а уз њих и да несметано користи здравствено осигурање.

Кроз измене и допуне Закона уведена је и обавеза Фонда да у року од три године од дана правоснажности решења цени да ли су испуњени услови за одлучивање о коначном износу пензије. Уколико се утврди да нема измена у раније утврђеним чињеницама, односно да нису утврђени недостајући подаци, аконтативни износ пензије из привременог решења постаје коначан износ, о чему се доноси одговарајуће решење по службеној дужности. У случају да су поједини, или сви недостајући подаци у међувремену утврђени, доноси се решење о коначном износу пензије. Тај износ може да буде већи од исплаћеног, аконтативног износа, у ком случају ће се кориснику исплатити разлика у целости, одједном, али може да буде и мањи од аконтативног, у ком случају се доноси решење о обавези повраћаја више примљеног износа. Корисник који је кроз аконтативни износ примио већи износ пензије од припадајућег може са Фондом да се споразуме о начину повраћаја више примљеног износа, док у случају изостанка споразума, Закон предвиђа обуставу до 1/3 месечног износа пензије све док се износ разлике не намири.

Слично је уређено и питање одлучивања о коначном износу пензије корисника који су право стекли пре ступања на снагу измена и допуна Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Корисници о чијој пензији је и пре измена одлучено решењем, немају разлога за бригу нити за било какве дилеме о износу пензије коју примају. Корисници који пензију користе на основу привремених решења, иако њима није одлучено о аконтативном износу пензије, налазе се у истом положају као и корисници аконтативних износа. Законом је одређен рок од три године који тече од 30. септембра 2018. године, односно од дана ступања на снагу допунских одредби, и у том року свим корисницима пензија по привременим решењима треба да буду донета решења о коначном износу пензије уколико су у међувремену утврђени недостајући подаци. Такође, уколико нема измена у утврђеним подацима у року од три године, износ пензије из привременог решења постаје коначан, што се такође констатује решењем. У случају да постоји разлика између коначног и исплаћеног износа пензије поступа се у потпуности на начин који је описан за случај аконтативних износа пензије, с тим што се затеченим корисницима обрачун разлике ограничава на рок од три године уназад од дана доношења решења о коначном износу пензије. Ово практично значи да уколико је одређен коначан износ пензије мањи од онога који је исплаћен по привременом решењу, пензионер више неће имати дуг за цео период од када прима пензију, већ само за последње три године коришћења права.

Дакле, из свега наведеног јасна је намера законодавца да се новим одредбама знатно умањи број привремених решења, „у оптицају“, односно да што мањи број корисника пензија има дилеме око свог коначног износа пензије.

Мирослав Мирић

ДАНИ РАЗГОВОРА СА НОСИОЦИМА ПИО ЦРНЕ ГОРЕ И БИХ

Децембар у знаку саветодавних дана

Иако су за одржавање Међународних саветодавних дана углавном резервисани пролећни и јесењи месеци, овог пута ће се дани разговора између нашег Фонда ПИО и носилаца пензијског и инвалидског осигурања чак две државе организовати у децембру.

Саветодавни дани између Републичког фонда ПИО и Фонда пензијског и инвалидског осигурања Црне Горе одржаће се 12. децембра у Нишу, у просторијама Филијале РФ ПИО Ниш (Пријездина 1), од 9 до 16 часова, у просторијама Службе Филијале за град Београд 1 (Булевар уметности 10, Нови Београд), од 9 до 17 часова.

Три дана касније, 16. децембра, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Федерални завод за МИО/ПИО и Фонд ПИО Републике Српске одржаће дане разговора у Ужицу, у просторијама Филијале РФ ПИО Ужице (Омладинска 22), од 9 до 16 часова, а наредног дана, 17. децембра, грађани ће правне савете и информације моћи да потраже у Београду, као и до сада на адреси Булевар уметности 10, у просторијама Службе Филијале за град Београд 1, од 9 до 17 часова.

Сви заинтересовани који имају стаж осигурања остварен у Србији и Црној Гори, односно Босни и Херцеговини, могу заказати свој термин на број телефона 011/2030-745, радним данима од 8 до 15.30 часова, и доћи да од саветодаваца из пензијских фондова добију

правне савете, информације и разреше евентуалне недоумице у вези са остваривањем права из пензијског и инвалидског осигурања. Приликом доласка потребно је понети документацију о осигурању и личну карту или пасош.

В. К.

ДИРЕКЦИЈА ФОНДА ПИО

Нови директор Сектора ИТ

Од 1. новембра ове године нови директор Сектора информационих технологија у Дирекцији РФ ПИО је Огњен Симић. Рођен је 1972. године у Београду. Тренутно похађа докторске студије на Универзитету „Унион – Никола Тесла“.

Пре запослења у Фонду ПИО, радио је у приватном сектору

– у Саги, једној од највећих ИТ компанија у Србији, где му је последња позиција била извршни директор за стратегију, а после тога у америчкој компанији TeleSign, на позицијама VP Technical Support и VP International Sales.

Ожењен је и има двоје деце.

Г. О. Огњен Симић

Наставити са добром праксом

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање и Национални завод за пензијско осигурање Мађарске успешно су организовали, седми пут, Међународни саветодавни дан у нашој земљи. Стручњаци из два пензијска фонда пружали су бесплатне правне савете осигураницима и корисницима права 5. новембра у просторијама сенћанске Филијале РФ ПИО.

Филијала Сента била је први пут домаћин оваквог сусрета.

– Задовољни смо што је наша филијала била организатор Саветодавног дана између пензијских фондова Србије и Мађарске. Ови међународни разговори су за нас веома значајни, јер смо тако омогућили становницима општина Сента, Ада и Кањижа, које покрива филијала, и из којих значајан број грађана има остварен стаж осигурања у обе државе, да непосредно у разговору са стручњацима добију бесплатне правне савете из ПИО и реше неке своје проблеме и недоумице – уз уштеду времена и без непотребних трошкова ради дужих путовања. Потрудили смо се да што више грађана обавестимо о одржавању овог саветодавног дана. Благовремено смо разговарали са челницима ових општина, анимирали смо и месне заједнице, Удружење занатлија Сенте и Националну службу за запошљавање да би истакли наше обавештење на својим огласним таблама, а саопштење Фонда ПИО је емитовано на локалним радио и ТВ станицама. Сматрам да је одзив задовољавајући и мислим да ће код нас увек бити доста заинтересованих људи за овакве разговоре. Био је то још један добар начин да Фонд приближи своје услуге грађанима – рекао је директор Филијале Сента, Саша Сердар.

Четворочлани тим саветодаваца из Србије чинили су Јасна Голупски, помоћница начелника Одељења за ПИО по међународним уговорима у Дирекцији Покрајинског фонда ПИО, Сузана Ливазовић, шефица Одсека за ПИО по међународним уговорима, Игор Башнец, службеник у Одељењу за ПИО по међународним уговорима, који је уједно био и преводилац, и Никола Станојевић, службеник за претходну контролу првостепених решења применом међународних уговора мађарског носиоца социјалног осигурања у овом одељењу. Из мађарског фонда у разговорима су учествовали Хелен Миндер, стручни саветник, и Агнес Каталин Хидаш, која ради у Секто-

Агнес Каталин Хидаш, Никола Станојевић, Јасна Голупски, Игор Башнец и Роберт Рац Сабо

ру за пензије у специјалној канцеларији за пензије у мађарском Националном заводу за пензијско осигурање.

Јасна Голупски каже да се током Саветодавног дана у Филијали Фонда у Сенти највећи број странака обратио са питањем о статусу свог предмета у Мађарској, било да се од њиховог фонда чека достава образаца поводом поднетог захтева или достава података о навршеним периодима осигурања.

– Неки грађани су желели и да се информишу о правилном начину покретања поступка и условима за остваривање права у обе државе. Свима је одмах одговорено, јер смо благовремено припремили потребне податке о њиховом захтеву или предмету, као и у којој фази се налази поступак код нашег Фонда. Део времена искористили смо да замолимо колеге да брже одговоре по нашим дописима у вези са доставом прегледа периода осигурања навршених у Мађарској, као и да благовремено доставе податке о престанку осигурања – резимирала је Јасна Голупски.

Сузана Ливазовић је истакла да су проблеми који су се јавили током разговора са странкама исти као и ранијих година – преклапање стажа и недостатак одјаве са осигурања код мађарског фонда, те да су се сви саветодавци максимално припремили за овај дан разговора.

И грађани који су дошли да потраже правну помоћ и разрешење својих недоумица одлазили су задовољни након обављеног разговора. Сви су похвалили овакву праксу фондова Србије и Мађарске и сматрају да са одржавањем међународних саветодавних дана треба наставити.

Ласло Нађмељкути из Сенте каже да се о саветодавном дану информисао путем локалног радија, а да је у филијалу дошао да се распита о условима за одлазак у пензију пошто му недостаје два месеца до четрдесет година стажа. Након обављеног разговора изјавио је да је апсолутно задовољан одговорима које је добио.

И Жожеф Нађ из Светозара Милетића сматра да су овакви разговори веома корисни. Каже да је о њиховом одржавању сазнао у Филијали Фонда у Сомбору, и да је дошао како би се детаљније информисао о томе када ће моћи да оствари пензију и у Мађарској, јер је у Србији већ испунио услов за превремену старосну пензију.

Подршку одржавању разговорних дана и сусрета ПИО фондова Србије и Мађарске дао је и Роберт Рац Сабо, секретар Општег удружења самосталних предузетника Сента, који је на разговор дошао у име предузетника из Удружења ради информисања о прописима из ПИО који се примењују у ове две земље.

Мирослав Мектеровић

Лесковац: помоћ младим мајкама

Из буџета града Лесковца 19. новембра исплаћено је више од милион и по динара на име прве финансијске помоћи младим мајкама, породиљама из 2019. године. Ова сума је исплаћена за 108 породиља на име прве набавке опреме и других потроштина за негу одојчади.

По овом основу у 2019. години исплаћено је око 12 милиона динара на име једнократне помоћи породиљама из 144 лесковачке месне заједнице. Породиљама које нису у сталном радном односу исплаћено је по 20.000 динара, а онима које су запослене обезбеђено је по 10.000 динара.

Ниш: стипендије за Роме

Из градске касе Ниша издвојено је пет милиона динара за стипендирање ученика и студената ромске националности, као и за опремање Ромског културног центра. Тијана Ђорђевић Илић, задужена за социјална питања у Скупштини града, каже да ће највише новца, 2,5 милиона динара, бити утрошено за стипендије, а са 1,5 милиона динара финансираће се преквалификација и добијање сертификата за стручно оспособљавање Рома. Циљ је њихово брже запошљавање и укључивање у свет рада. Преквалификацију ће вршити Народни универзитет у Нишу. Милион динара намењено је опремању недавно отвореног Ромског културног центра који је прва установа такве врсте у земљи, истиче Тијана Ђорђевић Илић.

Истраживање здравља становништва

Републички завод за статистику, у сарадњи са Институтом за јавно здравље Србије и Министарством здравља, уз финансијску подршку ЕУ, од 6. октобра до 30. децембра ове године спроводи истраживање здравља становништва Србије.

Циљ овог пројекта је да се, на основу репрезентативног узорка од око 6.000 случајно изабраних домаћинстава, добије опис здравственог стања становништва старости 15 и више година, као и деце од пет до 14 година.

Истраживањем се прикупљају информације о томе како грађани доживљавају своје здравље – прихватајући одређене стилове живота или ослањајући се на превентивне и друге здравствене услуге. Добијени подаци послужиће за планирање здравствене заштите, за процену распрострањености и узрока настајања различитих болести, дефинисање начина лечења и контроле и унапређење јавног здравља.

Прикупљање података врше анкетари и здравствени радници који грађанима на терену мере висину, тежину, крвни притисак и дају бесплатне савете.

У складу са Законом о заштити података о личности, сви подаци се прикупљају искључиво уз писану сагласност испитаника, представљају службену тајну и објављују се искључиво у збирном облику.

Изложба у Музеју СПЦ

Поводом 800. годишњице црквене самосталности, у Музеју Српске православне цркве приређена је изложба „Осам векова уметности под окриљем Српске православне цркве 1219-2019“. На изложби су представљени црквено-уметнички предмети из српских манастира и цркава, више од шест стотина експоната насталих широм територије коју су насељавали Срби.

У великој збирци рукописа – на папиру или пергаменту, и штампаних књига, издвајају се рукописи из Пећке патријаршије и Високих Дечана с краја 12. века и прве штампане књиге – Цетињски октоих и Београдско јеванђеље. Део посвећен српском иконопису од 14. века чине иконе и непознатих аутора и најпознатијег српског сликара друге половине 16. века, зографа Лонгина.

Од литургијског и црквеног текста издвајају се антиминоси – записи на платну из 16. века, похвала монахиње Јефимије, затим плаштанице, краља Милутина с краја 13. века, Антонија Хераклијског из 14. века и Лонгинова из 16. века.

Поставка обухвата и оригиналне повеље манастиру Хиландару, кивот у који су положене мошти краља Стефана Дечанског и многобројне портрете старешина СПЦ.

Изложба ће бити отворена до 9. децембра а улаз је бесплатан.

Међународни дан толеранције

Организација Уједињених нација за образовање, науку и културу (Унеско) установила је Међународни дан толеранције 16. новембра 1995. године, а Уједињене нације су исте године усвојиле и Декларацију о принципима толеранције. Од 1996. године тај дан се обележава у целом свету уз подсећање на поштовање и уважавање другачијих од нас јер – толеранција је равнотежа у разлици. У дефиницији толеранције Унеска наводи се да је толеранција начин да будемо људи.

Према подацима и притужбама поднетим повереници за заштиту равноправности, Бранкици Јанковић, у Србији су најдискриминисаније особе са инвалидитетом, али је учестала и дискриминација на основу старосног доба, као и она на основу пола. Ромкиње такође спадају међу маргинализоване друштвене групе, које су често изложене вишеструкој дискриминацији. Највише притужби се подноси због дискриминације у области рада и запошљавања, а затим због неприступачности јавних површина и објеката, као и пружања јавних услуга.

Просечна зарада у септембру 53.698 динара

Просечна бруто зарада обрачуната за септембар 2019. године износила је 74.160 динара, док је просечна зарада без пореза и доприноса (нето) износила 53.698 динара.

Раст бруто зарада у периоду јануар–септембар 2019. године у односу на исти период прошле године износио је 10 процената номинално, односно 7,8 реално. Истовремено, нето зараде су порасле за 10,1 одсто номинално и 7,9 одсто реално. У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто зарада за септембар 2019. номинално је већа за 11,9 одсто, а реално за 10,7 процената, док је просечна нето зарада већа за 12,1 одсто номинално, односно за 10,9 одсто реално.

Медијална нето зарада за септембар 2019. износила је 41.547 динара, што значи да је 50 одсто запослених остварило зараду до наведеног износа.

Представили своја умећа

Смотра стваралаштва слепих и слабовидих особа из целе Србије, 22. по реду, одржана је 19. новембра 2019. у Културном центру Јагодина.

Организатор смотре био је Савез слепих Србије, а домаћин Међуопштинска организација Савеза слепих Србије, Јагодина.

На свечаном отварању смотре, председник Савеза слепих Србије Милан Стошић уручио је градоначелнику Јагодине Ратку Стевановићу захвалницу за велику подршку у организовању манифестације.

Овај традиционални скуп био је прилика за бројне посетиоце да се упознају са креативним стваралаштвом и музичко-поетским умећем слепих и слабовидих особа из целе земље.

У оквиру такмичарског дела програма учествовали су представници из 16 локалних организација Савеза слепих Србије. Трочлани стручни жири доделио је награде најбољима.

Музичко-поетски део је поред бројних чланова Савеза употпунио ансамбл КУД „Каблови“ из Јагодина.

Смотру стваралаштва подржали су Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и град Јагодина.

Бујановац: Црвени крст за пример

Поред многих активности бујановачког Црвеног крста, посебно треба истаћи рад Народне кухиње. Установа ради целе године, оброке припремају у својој кухињи а имају и пекару. Храна се дели на четири локације у граду за 1.200 корисника, а будући да је ово мултиетничка средина, оброци се спремају по потреби корисника. Храна је изврсна, јер је одређује нутрициониста. Списак корисника Народној кухињи доставља Центар за социјални рад, затим удружење пензионера и остале институције.

Народна кухиња у Бујановцу припрема и храну за парастосе па тако остварују приходе за самофинансирање.

„Помоћ добијамо и од Црвеног крста Србије“, каже председник удружења, Властимир Стојковић.

Фестивал тамбураша у Руми: најбољи Суботичани

На Међународном фестивалу одржаном 10. новембра у Руми, наступило је пет тамбурашких оркестара из Србије и Хрватске, а за најбољи је проглашен Суботички тамбурашки оркестар, коме је припао и гран при фестивала.

Стручни жири доделио је златне плакете Тамбурашкој школи „Баторек“ из Осијека, румском ГТО „Бранко Радичевић“ (на слици) и ТО општине Семељци, док је бронзана плакета припала ХКПД „Матија Губец“ из Руме.

Румска публика уживала је и у музицирању Дечјег суботичког тамбурашког оркестра који је наступио ван конкуренције.

Фестивал су организовали румски Културни центар и Савез тамбурашких друштава Војводине, под покровитељством Покрајинског секретаријата за културу и општине Рума.

Најлепша фотографија Земуна

У галеријском простору Канцеларије за младе Градске општине Земун, 4. новембра је свечано отворена изложба „Најлепша фотографија Земуна“.

На конкурс који је расписала ГО Земун пристигле су фотографије 30 аутора, а комисија је одабрала три најлепше. Међу награђеним ауторима је и наш сарадник Милан Радо-сављевић који је освојио друго место (на слици награђена фотографија „Јесен на Земунском кеју“).

КОНФЕРЕНЦИЈА У ЦРВЕНОМ КРСТУ СРБИЈЕ

Солидарност између породице и државе

У Црвеном крсту Србије (ЦКС), 7. новембра, одржана је Конференција под називом „Међугенерациска солидарност између породице и државе“, на којој су представљени резултати три истраживања спроведена током 2019. године. Истраживања је спровео ЦКС у сарадњи са академским институцијама и партнерским организацијама цивилног друштва, а конференција је део пројекта који су реализовали ЦКС, организације Help Net и Центар за одговорну акцију, уз подршку Кабинета министарке без портфеља задужене за демографију и популациону политику проф. др Славице Ђукић Дејановић.

Циљ истраживања био је да се истраже односи и везе међу генерацијама у различитим окружењима и контекстима, као и да се испитају потребе и проблеми неформалних неговатеља.

Отварајући конференцију председник ЦКС проф. др Драган Радовановић је рекао да је питање породичне, а пре свега међугенерациске солидарности, једно од најважнијих питања за развој друштва. Радовановић је навео да је 962 милиона људи у свету старије од 60 година, а процењује се да ће до 2050. године број старијих од 60 година износити 2,1 милијарду. Према процени Републичког завода за статистику, у Србији је 22,2 одсто становника старије од 65 година, а према прогнозама, овај број ће до 2050. премашити 30 одсто, и чинити готово трећину становника наше државе.

Стога је међугенерациска солидарност потребнија више него икад раније и, како је истакао председник ЦКС, не треба говорити о различитим генерацијама, већ о заједничким интересима и потребама, а јачањем међугенерациске солидарности омогућити да свака генерација

има своје место у друштву, и да се ниједна не осети запостављеном, тужном и некорисном.

Министарка проф. др Славица Ђукић Дејановић говорила је о тренду демографског старења и мењању структуре породице, због којих међугенерациска солидарност у свим друштвима, заједницама и породицама још више добија на значају. Она је напоменула да иако структура породице јесте промењена, њена функција се не смањује и не мења. Истакла је да је неопходно кроз истраживања тражити правилан баланс улога породице, државе, неформалних неговатеља и формалних услуга неге, услуга у заједници и у институцијама, како би се кроз реформу јавних политика припремио одговор на демографско старење.

Психолог и сарадница ЦКС Наташа Тодоровић изнела је податак да је 2017. године у Србији стопа зависности старијег становништва била 29,8 одсто, а 2040. она ће износити 38,9 одсто. Старији од 80 година практично чине више од половине корисника услуга дуготрајне неге, а готово пет одсто популације старије од 65 година не може самостално да обавља

свакодневне активности, односно потребна им је нека помоћ, неформална или формална.

Процене кажу да у 70 до 90 одсто случајева неформалну негу пружају чланови породице. У неким државама, као што су Нови Зеланд, Канада, САД, Холандија, неформална нега превазилази формалну негу за чак десет пута.

Прво истраживање представљено на конференцији, „Међугенерациска солидарност између породице и државе“, спроведено је у петнаест општина у Републици Србији и у њему су учествовале 1.423 особе различитих генерација. Говорећи о резултатима, проф. др Наташа Милић са Медицинског факултета Универзитета у Београду навела је да нешто више од 80 процената испитаника сматра да трошкови неге старијих треба да буду покривени из јавних средстава, али се само петина слаже са повећањем пореза у ову сврху. По питању емотивне солидарности, највећи број испитаника (82 одсто) навео је емотивну блискост и (79 одсто) добар квалитет комуникације с децом, а установљена је и интензивна међугенерациска размена у којој све генерације дају али

и добијају. Интересантан и веома значајан налаз је и то да знатно више одрасле деце добија финансијску подршку од својих родитеља (46,7 одсто) него што је даје (36,2 одсто), што оповргава предрасуде да су старији људи економско оптерећење за своје породице и за друштво. Истраживање показује да се помоћ при кућним пословима и пружање неге и даље већински сматрају одговорношћу породице, док се улога државе као најважнија препознаје у домену пружања финансијске подршке старијима.

Проф. др Наташа Милић и др Милутин Врачевић, сарадник ЦКС, говорили су о другом истраживању, „Старење и међугенерациска солидарност у институционалном смештају“, којим је обухваћено 373 испитаника, од тога 309 из државних домова за старије и 64 из приватних домова. Истакнуто је да су у Србији високе потребе за помоћи и подршком, и изнете су процене да се број старијих особа са деменцијом креће између 90.000 и 200.000. Као разлог преласка у дом половина испитаника наводи немогућност да живе сами, код 17,3 одсто њих у питању је изненадна болест, а 21,2 процен-

та наводи да је у питању жеља да се не буде на терету својој деци. Резултати овог истраживања показали су и значајну корелацију између квалитета живота и социјалних односа са породицом и пријатељима.

У трећем истраживању, „Унапређење положаја неформалних неговатеља у Републици Србији“, учествовале су 352 особе, а резултате су представиле проф. др Бојана Матејић и проф. др Босиљка Ђукановић са Медицинског факултета Универзитета у Београду. Изнет је податак да неформални неговатељи пружају огроман удео услуга у дуготрајној нези – од 75 одсто у ЕУ, до чак 90 процената у САД. Истраживање је показало да неформални неговатељи негу најчешће пружају својим најближим крвним сродницима – 38,6 одсто негује родитеље, 15,6 процената супружнике, а 13,4 одсто своју децу. Око 14 одсто неформалних неговатеља навело је да нема никакву додатну помоћ у неговању и бризи, док су остали најчешће наводили да им помоћ и подршку пружају њихова деца (43,2 одсто), супружници (36,4 одсто), и други чланови породице и пријатељи.

На конференцији је представљен и водич за неформалне неговатеље „Ја, неформални неговатељ“, који садржи кратке савете за неформалне неговатеље, како да што квалитетније брину о особи коју негују, али и како да се брину о себи и о сопственом здрављу.

О значају неформалне неге најбоље говоре речи бивше прве даме САД Розалин Картер, на које је подсетила министарка Ђукић Дејановић: „На овом свету постоје само четири врсте људи: они који су били неговатељи, они који су тренутно неговатељи, они који ће бити неговатељи и они којима ће требати неговатељ.“

Резултати свих истраживања представљених на конференцији треба да послуже као путоказ за формулисање препорука за унапређење јавних политика и креирање услуга које су прилагодене потребама породица и свих генерација, као и за промовисање једнаких могућности за све генерације и њихово учешће у друштву.

В. Кадиф

ДИГИТАЛНА УКЉУЧЕНОСТ СТАРИЈИХ У СРБИЈИ

Чак 43 одсто старијих не користи интернет

Са заједничке седнице два саветодавна тела Владе

Црвени крст Србије и Институт друштвених наука ове године су, у периоду од априла до септембра, спровели истраживање под називом „Дигитална укљученост старијих у Србији“. Истраживање је спроведено с циљем да се утврди у којој мери особе старије од 65 година користе интернет. Један сегмент истраживања био је усмерен и на то колико старије особе користе Портал е-Управа, односно да ли користе прилику да остварују своја права и извршавају обавезе уз помоћ овог портала.

Наташа Миљковић, секретар Института друштвених наука, резултате овог истраживања представила је на заједничкој седници Савета за питања старости и старења и Савета за унапређење међугенерациске сарадње и солидарности, стручних саветодавних тела Владе РС, одржаној крајем октобра.

– Када је реч о резултатима истраживања, највећи утисак оставља податак да чак 43 процента испитаника уопште не користи интернет, а од преосталих 57 одсто испитаника који користе интернет, више од 90 одсто не користи е-Управу. Најизраженија веза са опремљеношћу дигиталним уређајима и вештинама јесте ниво образовања, дакле високо и више

образоване старије особе имају више знања и вештина и више су опремљене дигиталним уређајима, док најмањи проценат по питању знања, вештина и опремљености дигиталним уређајима имају старије особе са нижим степеном образовања. Иста је ситуација и по питању старијих које живе у градским и у сеоским срединама. Особе старије од 65 година које живе у градовима и приградским насељима боље су опремљене дигиталним уређајима и поседују виши ниво знања и вештина у овој области у односу на старије који живе у сеоским срединама. У истраживању нису уочене разлике по овим питањима у односу на мушкарце и жене – навела је Наташа Миљковић.

Она је истакла да државна управа тежи да своје надлежности обавља на бржи и економичнији начин за грађане, али је изразила бојазан да готово половина грађана неће моћи своје обавезе да извршава на тај начин. Из тог разлога је значајно представити резултате овог истраживања јавности, а посебно Министарству трговине, туризма и телекомуникација. Миљковић је подсетила да је тренутно у току јавна расправа о Нацрту стратегије о дигиталним вештинама, и изразила наду да ће препоруке произашле из

овог истраживања имати ефекта у смислу унапређења постојећег текста саме стратегије.

– Једна од препорука односи се на то да старије особе морају бити укључене у развој дигитализације и конкретних апликација од самог почетка, јер оно што је за млађе једноставно и лако савладиво, за старије може бити озбиљна препрека. Укључивање старијих у сам развој апликација и осмишљавање идејних решења допринело би томе да апликације буду лакше доступне овој популацији – објашњава Наташа Миљковић.

Као значајна препорука, према њеним речима, издвојила се и важност континуитета када је реч о обукама које се организују за старије особе. Наиме, старији се жале на то да знања и вештине које су стекли за време трајања обуке брзо забораве због немогућности да их редовно примењују. Осим тога, поред континуираних обука које су усмерене на стицање знања и вештина из области дигиталне писмености, веома је важно организовати и обуке које се баве питањима ризика коришћења интернета и заштите података о личности, као и података у целини, навела је секретар Института друштвених наука, Наташа Миљковић.

В. Кадиф

САРАДЊА ПОКРАЈИНСКЕ ВЛАДЕ И ЗАДРУЖНОГ САВЕЗА ВОЈВОДИНЕ

Висок степен сагласности

Земљорадничка задруга „Мркшићеви салаша” из Српског Итебеја, на челу са директором Војиславом Мркшићем, била је недавно домаћин састанка Ђорђа Милићевића, потпредседника Покрајинске владе, и Вука Радојевића, покрајинског секретара за пољопривреду, водопривреду и шумарство, са руководством Задружног савеза Војводине, који окупља око 530 задруга из Покрајине.

Ђорђе Милићевић је истакао да је Покрајинска влада препознала потребу да тешње сарађује са земљорадничким задругама и да им активно помогне разним видовима субвенционисања.

– Приоритет рада ове Покрајинске владе јесте развој аграра. Задруге су карика која је незаобилазна ако хоћемо да имамо стабилну и развијену пољопривреду. Оне су веома важне за развој села – нагласио је потпредседник Милићевић и у прилог томе навео да је Покрајинска влада отворила неколико линија за субвенционисање задругарства.

Покрајински функционери у обиласку производних капацитета задруге

– У току је нова линија вредна 50 милиона динара која ће преко конкурса Развојне агенције Војводине бити пласирана у набавку опреме за прецизну пољопривредну производњу и прерађивачке капацитете. По тој конкурсној линији предвиђено је и улагање самих задруга од 150 милиона динара – рекао је Милићевић.

Он је истакао да ће Покрајинска влада наставити интензивну сарадњу са Земљорадничким савезом Војводине и задружним сектором.

Вук Радојевић је нагласио да је ресорни секретаријат први пут 2017. године јасно препознао земљорадничке задруге као кориснике субвенција, и да је остварена стратешка сарад-

ња и партнерство са Задружним савезом Војводине и свим чланицама. Према његовим речима, до сада је, заједно са земљорадничким задругама, инвестирано близу 140 милиона динара у задруге широм Војводине, и у току је нови циклус реафирмације задружног сектора, а Републичка и Покрајинска влада реализују конкретне мере субвенционисања задруга.

Председник Задружног савеза Војводине Радослав Јованов навео је да је задовољан досадашњом сарадњом са Покрајинском владом и ресорним секретаријатом.

– Одавно нисам учествовао на овако садржајном састанку, на коме се са аргументацијом износе и успеси и замерке на аграрну политику. Доста тога о консолидацији задругарства, што сам желео да кажем, већ су рекли функционери Покрајинске владе, а то најбоље сведочи да међу нама постоји висок степен сагласности – рекао је Радослав Јованов.

Мирослав Мектеровић

РЕШАВАЊЕ СТАМБЕНОГ ПИТАЊА ВИШЕЧЛАНИХ ПОРОДИЦА У ВОЈВОДИНИ

Донација Покрајине за 117 породица

Председник Покрајинске владе Игор Мировић уручио је недавно уговоре о додели 132 милиона динара бесповратних средстава за решавање стамбеног питања породицама из Војводине са троје и четворо деце. Према конкурсима, 117 вишечланих породица добило је средства да себи обезбеде кров над главом.

Покрајинска влада, преко Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова, већ другу

годину на овај начин помаже вишечланим породицама. Са досад урученим уговорима, 180 војвођанских породица решило је стамбени проблем, а за ту намену издвојено је 195 милиона динара.

– Данас је у Србији највећи проблем пад natalитета, и зато је важно подстицати рађање, здраву, јаку и бројну породицу. Стога је наша дужност да сваке године обезбедимо средства, како за директне подстицаје поро-

дицама, тако и за стамбено збрињавање – рекао је Мировић и додао да ће Покрајинска влада у буџету за наредну годину повећати средства за мере пронаталитетне политике.

Новац за решавање стамбеног питања вишечланих породица обезбеђен је из Буџетског фонда за пронаталитетну популациону политику АП Војводине. Фонд је у 2019. располагао са 500 милиона динара, од којих је суфинансирана и вештачка оплодња за друго, треће и свако наредно дете, а исплаћивана је и новчана помоћ мајкама трећег или четвртог детета.

Додела уговора присуствовао је покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Предраг Вулетић, који је рекао да у Војводини више од половине младих мајки и очева живи под истим кровом са родитељима. Изразио је уверење да ће мере популационе политике Покрајинске владе допринети позитивним демографским кретањима у Војводини.

М. Мектеровић

Игор Мировић се обраћа младим родитељима

Велика улога медија у развоју синдиката

Савез самосталних синдиката Војводине (СССВ) организовао је 21. новембра у Новом Саду међународну конференцију под називом „Глас синдиката и слобода медија“. На конференцији су, поред Љубисава Орбовића, председника Савеза самосталних синдиката Србије, и руководства СССР на челу са председником Гораном Милићем, учествовали и представници синдикалних централа из Шведске, Хрватске, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Македоније и Републике Српске.

Учесници су истакли да медији имају велику улогу у креирању имиџа и оснаживању синдикалног покрета у јавности, па је сарадња са њима предуслов за бољитак. Говорило се и о изазовима и препрекама са којима се синдикати суочавају у погледу заступања гласа радника и синдиката у медијима, као и о слободи медија и њиховој улози у формирању јавног мњења,

Љубисав Орбовић и Горан Милић (десно) на конференцији у Новом Саду

информисаности јавности о синдикалном раду, оснаживању синдикалног покрета и утицаја у креирању друштвених промена.

– Ми већ неколико година имамо добру сарадњу у региону. Сарађивали смо чак и у временима кризе и ратова. После 2000. успели смо да направимо организацију под називом „Солидарност“, у којој су сви репрезентативни синдикати

– рекао је Љубисав Орбовић и додао да је размена искустава корисна и приликом измене закона из ове области, јер оно што се дешава у једној земљи региона, сутра постаје тема у некој другој.

Представници синдиката су се сложили и да положај радника и њихов стандард треба да буду на знатно вишем нивоу у земљама региона, и указали на неопходност већег ангажмана

влада појединих држава у овој сфери. Како је речено, синдикати су партнери владе у социјалном дијалогу, али је питање колико је култура социјалног дијалога развијена.

– Достојанствен рад је нешто чему тежи радништво у Србији. То подразумева нормално радно време од осам сати, зараду од које може пристojно да се живи и сигурност радног места. Ви сад често слушате причу о прекарном, несигурном, раду, а разлика између прекарног радника и пролетера је управо у сигурности. Пролетер је имао осам сати рада, осам сати одмора и осам сати спавања – рекао је председник СССР Горан Милић.

Учесници конференције су истакли да су достојанствена плата и нормално радно време циљ коме теже и запослени и синдикати, а да је подршка јавног мњења веома значајна за остварење тог циља.

М. Мектеровић

ИЗВРШНИ ОДБОР САВЕЗА ПЕНЗИОНЕРА ВОЈВОДИНЕ

О статусу пензионера

На недавно одржаном Извршном одбору Савеза пензионера Војводине било је говора о Предлогу одредаба Закона о пензијском и инвалидском осигурању које се мењају и допуњају, и о члану 80 Закона о ПИО.

У том смислу Савез је упутио писмо Влади Републике Србије и Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, са својим предлозима, о чему је чланове известио Милан Ненадић, председник СПВ.

На седници је било речи и о спровођењу рехабилитације корисника пензија у здравственим и бањским лечилиштима у 2019. години, о трошку Фонда ПИО, као и о Правилнику о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО.

На седници су такође усвојени Финансијски план Савеза за 2019. годину, Информација о кретању животног осигурања пензионера, предлози за измене и допуне Статута Савеза, и предлози Комисије за избор и именовања.

Д. Кораћ

ИЗЛОЖБА У УДРУЖЕЊУ ДИСТРОФИЧАРА ЈУЖНОБАЧКОГ ОКРУГА

Животна борба на сликама

У просторијама Удружења дистрофичара Јужнобачког округа недавно је приређена изложба слика Викторије Тамаше Бабић, академске сликарке из Новог Сада, под називом „Ток“.

Викторија је члан Удружења дијализираних и трансплантираних бубрежних инвалида, Нови Сад. Готова тридесет година живи са пресађеним бубрегом и ова изложба је слика њених осећања, неизвесности, очекивања, операције и оздрављења, кроз које је пролазила последње три године.

Викторија Тамаша Бабић са својим радовима

На изложби су приказане слике рађене техником акрил на платну, са различитим мотивима и импресијама.

Викторија Тамаша Бабић је за свој рад добила многе награде и похвале, а учествовала је и на 15 хуманитарних акција и изложби.

Д. Кораћ

СОЛИДАРНА ПОМОЋ ЗА НОВОСАДСКЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

Пакети за најугроженије

Удружење пензионера града Новог Сада организовало је 26. новембра у својим просторијама доделу пакета солидарне помоћи материјално најугроженијим пензионерима. Ова донација финансирана је из средстава Републичког фонда ПИО намењених друштвеном стандарду пензионера, према Правилнику о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО. Догађају су присуствовали и Светлана Ђуретић, саветница директора Покрајинског фонда ПИО, и Милан Бошковић, помоћник директора Филијале РФ ПИО Нови Сад.

Светлана Ђуретић је истакла да Фонд ПИО сваке године, према Правилнику о друштвеном стандарду корисника пензија, осим издвајања средстава за рехабилитацију пензионера у бањама и РХ центрима Србије и за културне и спортско-рекреативне манифестације, одређује средства и за солидарну помоћ

Светлана Ђуретић (лево) приликом уручења солидарне помоћи

пензионерима у храни, лековима, медицинском материјалу, греву и средствима за хигијену.

– Данас присуствујемо реализацији солидарне помоћи Фонда ПИО материјално најугроженијим пензионерима Новог Сада уз помоћ активиста Удружења пензионера града Новог Сада. Фонд је за ову намену

пребацио удружењу око 821.000 динара, од чега је направљено 185 пакета. Карактеристично је да се највећи број пензионера определио за помоћ у животним намирницама – изјавила је Светлана Ђуретић приликом уручења пакета корисницима.

Синиша Бранков, потпредседник удружења, рекао је да

су пензионери задовољни што је Фонд и ове године издвојио средства за солидарну помоћ онима којима је најпотребнија.

– Ми смо преко наших месних организација позвали пензионере са најнижим пензијама да се пријаве за доделу помоћи. У складу са њиховим жељама и потребама, направил смо 180 пакета са храном и пет пакета са средствима за хигијену. Вредност сваког појединачног пакета је 4.438 динара – навео је Синиша Бранков и додао да је евидентна намера Фонда да помаже најсиромашнијим корисницима, јер је прошле године 80 пензионера из Новог Сада добило солидарну помоћ а ове године су одобрена средства за 185 пакета.

– Хвала Фонду, нама са најнижим пензијама свака помоћ добро дође – рекао је и пензионер Будимир Фрка, који је овог пута добио солидарну помоћ.

М. Мектеровић

СМОТРА АКТИВНОСТИ ПЕНЗИОНЕРА БОРСКОГ И ЗАЈЕЧАРСКОГ ОКРУГА

Неготин и Књажевац победници

Пензионери из Књажевца и Неготина проглашени су за свеукупне победнике недавно одржане 20. Смотре културно-уметничких активности пензионера Борског и Зајечарског округа, која је у Неготину окупила више од 250 учесника. У такмичарском програму наступило је, иначе, седам пензионерских ансамбала, и то: ансамбл Удружења пензионера и инвалида рада општине Неготин, Удружења пензионера општине Сокобања, Удружења пензионера града Бора и истоименог из општине Бољевац, УП града Зајечара и општине Књажевац. Они су се надметали у соло песми, староградским играма и фолклору, рецитовању и хорском извођењу.

Ј. С.

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА НОВОГ САДА ОБЕЛЕЖИЛО 73 ГОДИНЕ ПОСТОЈАЊА

Велика подршка града

Удружење пензионера града Новог Сада недавно је обележило 73 године постојања. Свечаности уприличеној тим поводом присуствовали су Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада, Љиљана Коковић, помоћница градоначелника, Душан Влаовић, генерални директор листа „Дневник“ Нови Сад, чланови удружења и бројни гости.

Момо Чолаковић, председник удружења, том приликом је говорио о оснивању удружења, материјалном положају пензионера и о доброј сарадњи са локалном самоуправом и градоначелником Вучевићем.

– Захваљујући вишегодишњој доброј сарадњи и разумевању градоначелника Вучевића, око 72.000 корисника пензија из Новог Сада има попуст на производе и услуге више од педесет предузећа, организација и институција. Такође, сваке године 400 најсиромашнијих пензионера иде у бање о трошку града Новог Сада – нагласио је Чолаковић.

Милош Вучевић је истакао да је град ове године издвојио 50 милиона динара за наставак реконструкције зграде Удружења пензионера града Новог Сада и да се издвајају знатна сред-

Излагање Моме Чолаковића на свечаности, Вучевић први десно

ства за реконструкцију неких клубова пензионера у граду и приградским насељима.

На обележавању јубилеја шесторо пензионера је добило почасне чланске карте, а хор КУД Удружења пензионера увеличао је ову свечаност својим програмом.

Момо Чолаковић је том приликом потписао и протокол о сарадњи са Душаном Влаовићем, директором листа „Дневник“, ради бољег информисања пензионера о њиховим правима и могућностима. Такав протокол о сарадњи наредних дана је потписао и са директорима РТВ Војводина и Новосадске телевизије.

Драган Кораћ

ПРЕДУЗЕТНИШТВО КАО КАРИЈЕРА

Самозапошљавањем до пензије

У Србији је све приметнији тренд отварања предузетничких фирми јер је појединцу циљ да себи обезбеди посао и приход, а држави да смањи незапосленост и оствари одрживи развој. Према подацима Агенције за привредне регистре, за првих девет месеци ове године регистровано је 28.140 нових предузетника, што је 0,6 одсто више у односу на исти период про-

или их финансирају друштвено одговорне компаније. Највише тешкоћа јавља се углавном у првој години пословања у току које се затвори чак 35 одсто фирми, али се тај број знатно смањује са годинама рада па је проценат брисаних фирми у петог години само осам одсто. У прилог смањењу ових лоших процената иду све чешће обуке које се организују да би се будући предузетници упутили како

тима, где су рате мање за прве месеце отплате. Један такав програм промоције предузетништва и самозапошљавања даје Министарство привреде, где се после исплате кредита добија бесповратни грант.

Национална служба за запошљавање спроводи Национални акциони план запошљавања у виду државне субвенције. Висина субвенције за самозапошљавање износи 200.000 дина-

Такође, Министарство за иновације и технолошки развој је реализовало неколико сличних програма, а све с циљем развоја предузетништва заснованог на иновацијама, односно оснивања иновационих и технолошких стартап компанија. На пример, за постизање родне равноправности реализован је План подршке развоју женског иновационог предузетништва у укупном износу од сто милиона динара,

Предузетничка прича

Један несвакидашњи пример пословања је радња Милице Кљајић. Милица је новинарску каријеру, за коју се школовала, допунила хобијем, па је припремање изненађења за пријатеље и породицу применила на клијентелу и отиснула се у предузетничке воде. Тако је настало „Савршено изненађење“, агенција која има два сегмента пословања – један је прављење персонализованих поклона за разне поводе, а други организација догађаја изненађења.

– Свако у покретању свог бизниса тражи нешто друго – неко жели више новца, неко већу независност и да нема ауторитет изнад себе, а неко боље радно време. Важно је да људи знају да ће на почетку зарађивати мање, а радити више, да ће уместо једног шефа имати на стотине њих – то ће бити клијенти – прича Милица о мотивима отпочињања сопственог посла.

Јединственост ове фирме је индивидуалност и непостојање готовог решења, било да је у питању клијент или неки повод. После попуњавања упитника и „упознавања“ особе за коју се спрема изненађење (шта воли, чега се плаши, шта је одувек желела да оствари, шта воли да слуша, како проводи дане...), осмисли се

Милица Кљајић (у средини) са сарадницама (Digital Dream Foto Studio)

шта би било идеално као изненађење на основу буџета који је задао дародавац.

– Савршен рецепт подразумева да у пакету мора да буде баланс материјалних поклона и услуга или доживљаја. Јер, то је оно што остаје у сећању – каже Милица.

Она сматра да не постоји нацрт за сигуран успех у пословању, али да је најважније да људи воле свој посао и да новац не треба да буде једини мотив, јер без тога неће моћи да превазиђу све тешке кораке којих на почетку има много.

шле године, тако да је до 25. новембра 2019. у АПР-у било 271.067 регистрованих.

Предузетник у Србији може да буде свако ко има идеју. Ветар у леђа самозапошљавању кроз разне програме даје и држава и многобројне невладине организације које добијају средства од Европске уније

да добро осмисле бизнис план и испитају потребе тржишта.

Држава покушава да кроз програме подршке самозапошљавању смањи незапосленост и помогне предузетницима да превазиђу кризне године. Неки од тих програма базирани су на бесповратним субвенцијама, а неки на повољним креди-

ра, односно 220.000 у случају самозапошљавања особе која има статус вишка запослених, и 240.000 динара за незапослене особе са инвалидитетом. Од почетка године право на субвенцију искористило је 3.363 лица (од планираних 3.430), међу којима је 97 особа са инвалидитетом.

јер је статистика показала да су у пословном сектору на руководећим положајима и у улози власника и оснивача малих и средњих предузећа најчешће мушкарци (77,9 одсто), док су жене најчешће власнице радњи (34,3) и средњих привредних друштава (22,1 проценат).

Јелена Томић

АКТИВ ЖЕНА СВРЉИГ

Прела у сврљишким селима

У оквиру програмских активности Актива жена Сврљиг, у селима Округлици и Лалинцу организована су прела посвећена народном обичају седењки. Испред старе школе у Округлици и у етнособи у Лалинцу, у присуству мештана и чланица Актива, девојчице из села и из Сврљига училе су да чешљају вуну, да преу, као и друге радње везане за вунени конач од којег се касније плету чарапе и други одевни предмети. Чланице Актива су им стрпљиво показивале све ове радње, с поруком да науче и чувају занат.

Раније се у сврљишком крају гајило много оваца и тада су се у свакој кући израђивале вунене ствари, од покривке до простирке, од главе до пете, каже Севдија Ивковић, председница Актива. Данас је оваца све мање, мање се ради са вуном, али Актив жена Сврљиг не да да се занат заборава. Девојчице су биле презадовољне и

спремне да науче занат и пренесу га својим вршњацима. На прелу у Округлици био је и директор Центра за туризам, културу и спорт Сврљиг, Мирослав Марковић, који је у договору са Активом жена најавио нове активности у селима сврљишке општине.

Уследило је послужење сврљишким специјалитетима, посебно оним који се износе док траје седењка. У току зимских дана планирано је да се, у организацији чланица Актива жена Сврљиг, седењке одржавају чешће.

С. Ђорђевић

КУД СУНЧАНА ЈЕСЕН ИЗ КИКИНДЕ ОБЕЛЕЖИО 47. РОЂЕНДАН

Куварска умећа – и слављеницима у част

Удружење пензионера кикиндске општине објединило је и ове године два славља: обележило је 47. рођендан свог Културно-уметничког друштва „Сунчана јесен“, а истог дана одржана је и манифестација „Пензионерске гастрономске ђаконије“.

Треће „Пензионерске гастрономске ђаконије“ сервирале су пасуљ, слане и слатке колаче

– педесетак врста и различите прилоге. Овогодишњи кувари су били пензионери Пал Бугарски и Сава Јанкелић, а колаче су умесиле и испекле бројне пензионерке.

У кулинарским умећима су уживали чланови КУД „Сунчана јесен“ и њихови гости који су дошли да им честитају 47. годишњицу успешног рада. Чланови Клуба пензионера Електро-

дистрибуције Београд били су, као и лане, званице. Прославу су увеличали и Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, Босиљка Срдић, заменица градоначелника Кикинде, Миодрог Булајић, члан Градског већа, Велинка Накрајкућин, директорка филијале Фонда ПИО у Кикинди, спонзори и донатори кикиндске организације пензионера.

Богат музички програм приредили су слављеници, а онима који су заокружили пет, 10, 15 и 25 година прегалаштва у „Сунчаној јесени“ уручене су захвалнице. Међу њима је доајен Зоран Попетру који је две и по деценије одан овом колективу од чега је најдужи период руководио фолклорном секцијом.

С. Завишић

ОДРЖАНИ „ДАНИ ЈАБУКЕ“ У КАРБУЛОВУ КОД НЕГОТИНА

У Крајини јабука добро родила

Десета манифестација Дани јабуке, у организацији МЗ Карбулово и Удружења воћара „Воћар“ Карбулово, одржана је и ове године под покровитељством општине Неготин, уз стручну помоћ и подршку Пољопривредне саветодавне и стручне службе за Борски округ.

– Ова производна година нам је била успешна. Имали смо и добар пласман захваљујући повољнијим условима сарадње са извозничко-дистрибутивним фирмама. „Данима јабуке“ настављамо да промовишемо традицију воћарства нашег краја која

је веома дуга – истиче Славољуб Станковић, председник Удружења „Воћар“.

Организатори манифестације у Карбулову су приредили изложбу јабука овогодишњег рода уз стручни осврт на производни циклус и све то заокружили промоцијом програма ђубрива, оплемењивача земљишта и биолошких средстава за заштиту биља.

Карбулово, српско село у Крајини, постало је чувено по производњи јабука још у 19. веку. Произвођачи јабука из Карбулова су Удружење „Воћар“ основали 2006. године, у

жељи да обједине понуду квалитетног рода и обезбеде заједнички наступ на тржишту.

Општина Неготин већ годинама субвенцијама подржава напоре произвођача да повећају обим и квалитет производње воћа.

Ј. Станојевић

Некад се баш добро јело

Етногастрономска манифестација, Фестивал хране и пића „Укуси југа“, други по реду, одржан је 9. новембра у Власотинцу. Окупио је око 60 излагача и произвођача здраве хране и пића из Јабланичког управног округа, као и гостију из Бугарске и Северне Македоније.

Идеја фестивала је да се окупе произвођачи са југа Србије и подстакну на даљи развој, као и да се сачува традиционална кухиња овог краја. На тезгама су доминирали специјалитети из лесковачког краја, од сукане банице до баклава са грождем и орасима. Видно место имали су и чувена бабушничка вурда

и власотиначка аутохтона вина и сокови из приватних подрума вредних домаћина.

Излагаче здраве хране и пића, као и бројне госте у име организатора – Туристичке организа-

ције Власотинца (ТОВ) и локалне самоуправе ове вароши, поздравила је Наташа Ђокић Живковић, директорка ТОВ-а.

– Наша жеља је да ова манифестација постане традиционална и да окупља што више индивидуалних произвођача здраве хране и пића. Њиховим удруживањем стварају се могућности за бољи пласман робе на тржишту хране – истакла је између осталог Наташа Ђокић Живковић.

Фестивал „Укуси југа“, који потврђује да се и раније добро јело и пило, био је медијски мамац за више новинарских екипа са југа Србије.

Т. Стевановић

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ОПШТИНЕ ЋИЋЕВАЦ

Још једна година успешног рада

Удружење пензионера општине Ћићевац недавно је одржало годишње окупљање чланства које је отворио председник Миомир Вујић, а извештај о раду у претходном периоду поднео је секретар удружења, Живомир Мијатовић. У име Савеза пензионера Србије скуп је поздравио Момчило Вуксановић, заменик председника, који се zaloжио за повећање пензија и побољшање социјалног статуса и друштвеног положаја ове популације и истакао да општина Ћићевац има једно од најбољих пензионерских удружења у Србији.

Удружење пензионера општине Ћићевац формирано је 14. априла 1957. године и тада је имало 70 чланова. Организовано је у четири месна одбора: Ћићевац, Сталаћ, град Сталаћ и Појате, и данас броји око 2.640 чланова, каже Живомир Мијатовић.

Удружење се финансира од чланарине, а укупни годишњи промет средстава на рачунима је око 100 милиона динара. Од акумулираних средстава посмртног фонда (за првих девет месеци исплаћено 125 посмртнина) удружење даје позајмице до

30.000 динара, а у истом износу и за набавку огрева. За чланове набављају и основне намирнице, на одложено плаћање.

Ћићевачко удружење пензионера запошљава 13 радника по уговору о делу, који месечно примају 301.000 динара у бруто износу, односно 3.612.000 динара годишње.

На годишњој свечаности уручене су захвалнице и повеље истакнутим појединцима и компанијама, као и општинским удружењима пензионера из Лучана и Горњег Милановца.

Ж. Миленковић

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ЗВЕЗДАРА

У децембру хуманитарни пакети

Удружење пензионера београдске општине Звездара основано је почетком 70-их година прошлог века и за непуних 50 година рада постигли су завидне резултате. Удружење броји око 2.000 чланова, од којих је више од половине учлањено у фонд солидарности.

О досадашњем раду разговарали смо са председницом Мирјаном Томиловић, која се изузетно залаже у организовању различитих активности удружења.

– Поред новчане помоћи преко нашег фонда, пензионерима са ниским примањима помажемо и доделом пакета хуманитарне помоћи. Предвидели смо да 20. децембра поделимо 150 хуманитарних пакета. Такође, помажемо у набавци

лекова, медицинског материјала и средстава за хигијену. За наше чланове организујемо излете (на слици), али и лекарске прегледе. Организовали смо прегледе код офталмолога, ОРЛ специјалисте, као и преглед крвних судова – наводи Мирјана Томиловић и додаје да су представници удружења недавно учествовали на 12. Олимпијади спорта, здравља и културе трећег доба у Врњачкој Бањи.

– Такмичили смо се у шаху, стрељаштву, пикаду, фудбалу, кошарци и риболову. На такмичењу у стрељаштву освојили смо треће место и пехар, а наш члан Новак Драговић (88) проглашен је за најстаријег учесника Олимпијаде – каже председница Удружења пензионера Звездаре.

М. Ашковић

У ПОТРАЗИ ЗА СУНЦЕМ И ЈЕФТИНИЈИМ ЖИВОТОМ

Сеобе трећег доба

Одлазак у пензију као прилика за промене и остварење давнашњих планова, махом везаних за путовања у друге земље или на друге континенте

Када је реч о овдашњим условима и материјалним могућностима, поготово старијих људи, чини се да је туђе примере неумесно наводити, попут оних о немачким пензионерима који зиме проводе на Тајланду, јер им је то јефтиније него да остану код куће.

И не само на Тајланду, него у низу чаробних места на планети. И не само Немци, већ и Американци, Швајцарци, Кинези, Аустралијанци, Британци..., држављани богатих земаља решени да своје пензионерске године искористе на најбољи могући начин, али и да уштеде.

У тој причи ми заиста тешко да можемо да се нађемо, али је ипак подстицајно читати о људима у седмој и осмој деценији који своје треће доба доживљавају као други живот и храбро предузимају радикалне кораке, продају куће и селе се на други крај земље или други континент, или се отискују на пут око света.

Тајланд је незаобилазан, али сада и као синоним за друге небројене дестинације природних драгуља, пријатне климе, сунца и малих трошкова. За Тајланд ово последње више не важи. Није баш јефтин откако је последњих година, услед навале дошљака, ојачала локална валута бат. Само током прошле године издато је близу 80.000 пензионерских виза, највише Британцима, што је пораст за трећину у поређењу са 2014.

Раст валуте учинио је да је обавезни депозит у банци од 800.000 бата, који је при ранијем курсу износио 13.300 британских фунти, сада скочио на 20.500. Резултат је „егзодус странаца“ у јефтинија одређишта – Вијетнам, Камбоџу и на Филипине.

„У питању су хиљаде људи који одлазе, а они који остају, мораће да смање трошкове, све је поскупело“, цитира агенција Блумберг Аустријанца који је на Тајланду 20 година и не мисли да иде, већ каже – прилагодиће се и живеће скромније. Јер, јасно је да је та скупоба и даље немерљиво ниска према ценама у Европи и Америци.

Азија је место где са нешто новца још увек можеш добро да живиш, подсећа Дојче веле на уврежено мишљење сународника, овековечено и у једном документарцу „Бака хоће на Тајланд“. А ми ћемо да додамо, хоће бака и дека и на друга места. Пре-

Неуморни путник: 72-годишња Шерил

ма подацима немачке агенције, додуше од пре неколико година, из Немачке је 2014. у стране земље трансферисано 225.000 пензијских налога.

Осим блиског окружења, Швајцарске и Аустрије, где погодује и заједнички језик, једна од омиљених дестинација је шпанска Мајорка, а око 25.000 пензионера одабрало је да пензију проводи негде у Сједињеним Државама. Занимљиво је овде напоменути да су токови двосмерни.

Амерички пензионери у све већем броју бирају Немачку за живот. Аргументи су јаки – разумни трошкови, станарине 30 одсто ниже него код куће, одличан здравствени систем. Јесте да клима није као на Тајланду или Португалу, али ко може да поднесе оштру зиму, направиће добар избор, каже се у једном информатору.

А за опрезне Немце је карактеристично да се у неком свом још познијем добу враћају у земљу, управо због осигураних и квалитетних здравствених услуга.

Брига за здравље увек постоји и код оних одважних, навикнутих на неизвесност, одређених за номадски живот. Парови са одраслом децом и новопронађеном слободом, без стриктних обавеза, намерени да иду куд их пут наведе и остану тамо где им се свиди, више од свега страхују од ситуације када им изненада устреба медицинска помоћ, а нема је у близини, причају они који сусрећу такве путнике или прате њихове блокове. То је реалан ризик, али свакако није разлог за одустајање.

„Увек имам уплаћено путно здравствено осигурање и додатно за случај хитне евакуације, без тога не крећем на пут“, каже

за један номадски портал (nomadicmatt.com) 72-годишња Американка Шерил. Као мала је доста путовала са родитељима, а и касније када се удала и заволела такав живот. Али у обавезама око подизања деце и посла, путовање се нашло на дну листе приоритета, све док се није пензионисала.

„Имала сам 62 године, деца су отишла из куће, муж такође није више био ту, поспремил сам свој живот, рашчистила ствари, а оно што је остало спаковала у плимут војаџер караван, заједно са мачкама и два шатора и упутила се из Такоме (у околини Сијетла) у Саулиту у Мексику. Планирала сам да кампујем на плажи преко зиме и да видим шта ћу после. Десет година касније и даље сам на путу.“

У Мексику је остала три године, вратила се у Америку, тамо се ангажовала волонтерски у афроамеричкој заједници против насиља и расизма, затим прешла у Европу, обишла Енглеску, Италију, Албанију, а у Шпанији, у Гранади, прославила је 72. рођендан.

О свом искуству она каже: „Срела сам људе разних година, из много земаља, са својим причама о томе зашто и како путују. И свако говори исто, да једини разлог што се враћа кући јесте да нађе посао, уштеди новац и опет се врати на пут. Ми који смо путници не желимо ништа осим да искусимо свет и људе, чак и кад успут наилазимо на проблеме. Добробит од упознавања тога како људи размишљају, живе, раде, верују, проширује наше разумевање света, зближава нас и чини нас хуманијим“.

Д. Драгић

Нова пензија за сиромашне Немце

Услов: најмање 35 година радног стажа и пензијски чек мањи од 1.250 евра

После преговора који су трајали још откако је, у марту 2018, формирана још једна „велика коалиција“ немачких конзервативаца и социјалиста, средином октобра је постигнут договор описан као „социјални међаш“: договор о новој „основној пензији“ за сиромашне Немце.

За њу ће се квалификовати они са најмање 35 година радног стажа (и исто толико година уплата пензијских доприноса), с тим да се у стаж могу укључити и три године подизања новорођеног детета, или године неге чланова породице у поодмаклом добу.

Политички описан као допринос борби против сиромаштва у старости, овај договор би, према проценама, требало да побољша стандард око милион и по Немаца, док ће државу коштати око милијарду и по евра.

Према анализама немачких медија, реч је уствари о „препакивању“ социјалне помоћи коју је примало око 1,1 милион сиромашних немачких пензионера. Она се сада претвара у „основну пензију“, с тим што се изостављају досадашње про-

вере подобности за ове исплате које су вршиле социјалне службе. За ту основну пензију квалификуваће се свако чија је пензија мања од 1.250 евра, односно 1.950 евра за парове. У односу на досадашњу социјалну помоћ, основна пензија ће бити већа за 1.000 евра на годишњем нивоу – што је скромних осамдесетак евра месечно.

Коалициони партнери у немачкој влади коју предводи канцеларка Ангела Меркел то, међутим, сматрају важним доприносом борби против беде у „трећем добу“.

У категорију сиромашних у Немачкој се сврставају они који живе у домаћинству чији су приходи нижи од 60 одсто просечног прихода немачких домаћинстава. То су они којима је месечни кућни буџет мањи од 905 евра.

Постотак пензионера који се ослањају на државу да би саставили крај с крајем сада је, према званичној статистици, девет одсто, са прогнозом да ће постојано расти да би до 2039. године достигао 12 одсто.

Медијски сервис „Дојче веле“ наводи, међутим, податке Института за истраживање привреде, по којима је сиромаштвом угрожено чак 16,8 одсто пензионера. Према истом извору, њихов удео би у следеће две

деценије могао да нарасте на 21,6 одсто.

У пензију се у Немачкој сада одлази са навршених 65 година и седам месеци, с тим што ће се граница од 67 година достићи до 2029. Увелико се, међутим, већ размишља да се, због демографских трендова и ситуације на тржишту рада, број година за престанак радног века помери на 69. Могуће је пензионисати се и раније али, као и другде, уз смањену пензију.

Немачка је иначе једна од првих земаља која је увела национални систем социјалног осигурања – још 1889. Од тада се њен пензијски систем заснива на међугенерациској солидарности, данас уобичајеној у највећем делу света. То значи да они који раде својим доприносима пуне фондове из којих се пензије исплаћују онима који су завршили радни век.

Тај допринос је данас 18,6 одсто месечне бруто плате, с тим што је већ одлучено да се до 2025. повећа на око 20 одсто, с обзиром на стално смањивање броја радно активних у односу на број пензионера.

Тренутно је 85 одсто запослених у јавном систему пензијског осигурања, чија је немачка краћеница ГРВ. Запослени у државној администрацији и државним институцијама, који

чине девет одсто укупно запослених, имају, међутим, посебан пензијски систем.

Исто толико предузетника – девет одсто – ослања се на лично пензијско осигурање, мада имају и избор да приступе ГРВ систему.

Други стуб немачког пензијског система су компанијска пензијска осигурања, која држава подстиче субвенцијама и пореским олакшицама и за послодавце и за упосленике.

Трећи стуб је инвестирање у лични пензијски фонд, такође уз пореске олакшице, при чему постоје опције које су подешене за различите потребе чланова тих фондова.

Одлука о замени социјалне помоћи институтом „основне пензије“ донета је иначе у околностима када је немачка привреда, највећа у Европи, у „техничкој рецесији“, пошто је у другом овогодишњем кварталу имала минималан негативан раст од 0,1 одсто, док прелиминарни подаци за трећи такође говоре о минусу. Отуда додатни новац на рачунима пензионера (који су ове године добили и редовну повишицу од три одсто) може да буде добродошли стимуланс за потрошњу и, сходно томе, нешто брже окретање зупчаника моћне немачке индустрије.

М. Бекин

РАМ ЗА СЛИКУ ДАНЕ СИМИЋ

Прва дама пензионера Куршумлије

Слободанка Дана Симић је само на први поглед обична пензионерка у Општинској организацији пензионера Куршумлије. Међутим, она је и нешто више од дружељубиве и пријатне пензионерке. Увек ведрога духа и спремна да помогне свакоме, Дана своју енергију, с посебним нагласком на здрав и активан живот у трећем добу, нештедимице преноси на пријатеље. Ослонац свом стилу здравог живота види у времену када је била дете.

– Од детињства траје моја љубав према Радан планини, а постала је снажнија пре деценију и по, од када сам у пензији. Док сам радила ни један дан нисам била на боловању. То дугујем мојој планини у чијем подножју сам одрасла, и из села Драги Део свакодневно пешачила 16 километара у осмогодишњу школу у Житном Потоку. На том путу никада нисам била гладна. Јела сам дивље трешње, крушке,

малине, купине, глогиње, дрвњине, шипурке, трњине... а баба ми је кувала чајеве од лековитих травки са Радан планине, којих је било свуда око наше куће – сећа се Дана.

Као прва и једина девојчица која је у то време отишла из села и наставила даље школовање, најпре у Лесковцу, где је завршила пољопривредну школу, Дана ни једног трена није заборавила Радан планину, бескрајне цветне ливаде, лековито биље и шумско воће. Проучила је више од 500 врста лековитог и ендемског биља са ове планине, а када је отишла у пензију, од тог биља почела је да прави здраве и лековите напитке, домаћу ракију и посебно ликере, у чему је јединствена у Србији. Рецептара њених ликера је велика тајна, осим нагласка да их справља по средњовековној француској и српској традицији.

– Лековито биље и шумске плодове берем целе године. Нема

годишњег доба а да не одем на Радан планину, да будем на чистом ваздуху и на виолетном сунцу. Као некада, пешачим километрима, берем биље и плодове с којима се враћам на имање у Мачковац поред Куршумлије, где сама печем ракију, справљам напитке и лековите ликере – прича нам Дана. Посебно истиче да се за њу спремуш као „јестив краљ“ налази на четвртном месту најздравијих лековитих биљака на планети, после женшена, алоје и гинка.

Са својим производима Дана Симић је присутна на свим већим

сајмовима и фестивалима здраве хране и ракијадама широм Србије, а позиви јој стижу и из европских земаља. Ни са једне манифестације се није вратила без бар једне награде. Има их више од 50, а најдража јој је награда Дама године региона која јој је 2017. године у Врњачкој Бањи додељена за рад, допринос и стваралаштво. Са највише признања, четири медаље и пехаром, ова вредна пензионерка се вратила недавно и из Панчева, где је у различитим категоријама учествовала на фестивалу „Ракије и ракијаша“.

Миле Јаснић

АКТИВНОСТИ ОО ПЕНЗИОНЕРА СМЕДЕРЕВСКЕ ПАЛАНКЕ

Чланарина преко пензијског чека

У Општинској организацији пензионера у Смедеревској Паланци одредили су износ чланарине за 2020. годину и почели са уписом огрева (угаљ и дрва) за наредну грејну сезону.

– Предложили смо да се од 2020. године пензионерима чланарина одбија сваког месеца од пензије преко пензијског чека па ће се о томе изјаснити чланови наше организације. Почели смо и са поручивањем огрева – каже Слободан Б. Панџић, председник паланачких пензионера.

Иначе, средствима која је организација добила од Фонда ПИО купљено је 150 пакета у вредности по хиљаду дина-

Чланови пензионерског КУД-а пред наступ у Младеновцу

ра и они су испоручени најугроженијим пензионерима. За чланове су организовани и бројни излети, забаве и дружења. Пензионери општине Смедеревска Паланка обишли

су Ваљево и његове знаменитости, Бранковину, манастир Ђелије, бању Врујци. Посетили су Петровац на Млави, бању Ждрело, етносело Моравски коначи, те Сремске Карлов-

це и гроб Бранка Радичевића, манастир Крушедол. Обишли су Ртањ, Лисине, Сребрно језеро, етносело Станишић, затим Вршац где су присуствовали Вршачкој берби. Ишли су у Тополу на вашар, видели Смедеревску тврђаву и Белу Цркву.

Активни су били и чланови фолклорне секције пензионерског КУД „Доња Јасеница“. Извели су програм за кориснике Дома за стара лица у Смедереву, затим су наступали у Селтерс бањи у Младеновцу и у Дому старих „ЛУГ“ у Ковачевцу.

У организацији се увелико припремају за испраћај старе и дочек нове године.

Сл. Костантиновић

Збрињавање старих

Савет за развој Удружења старосних пензионера града Лесковца и заштити права најстаријих грађана на нивоу града и Јабланичког управног округа одржао је три седнице. Расправљало се о могућностима бенефицираног превоза старих Лесковчана, о превентивном здравственом збрињавању припадника трећег доба, као и о материјалној и финансијској подршци пензионерима са најнижим пензијама.

Савет броји 15 чланова, и то веома емигрантских представника. На трећој седници савет је потврдио формирање 12. секције удружења, спортске секције најстаријих. Оформљен је и тим од бивших здравствених радника, лекара, који ће на терену обилазити најстарије житеље града у сарадњи са ГЦ у Лесковцу, Домом здравља и Центром за социјални рад.

Председник савета и председник лесковачког Удружења пензионера, Братислав Здравковић, чланове савета известио је о даљим могућностима прекограничне сарадње и културном повезивању са удру-

Лесковачки пензионери у Сијаринској бањи

жењима из Северне Македоније, Бугарске и Републике Српске.

Нагласио је значај сарадње са регионалним медијима, као и са удружењима пензионера из Београда и других већих градова у Србији.

Удружење пензионера града Лесковца за 2020. годину предвиђа издавање монографије удружења, које је за последњих 10 година са две и по хиљаде чланова порасло на 18.500 активних чланова повезаних у 105 месних одбора. **Т. Стевановић**

СВРЉИГ

Дружење са пензионерима из Бабушнице

Сарадња пензионерских удружења Сврљига и Бабушнице остварује се редовно, кроз посете и сусрете. Сврљижани су недавно боравили на туристичкој манифестацији Вурдијада у Бабушници, а онда и дочекали драге госте у Сврљигу.

У Клубу удружења пензионера Бабушничане је поздравео председник удружења Миленко Петровић, који је изразио задовољство због добре сарадње коју негују. Он је госте

упознао са географским, привредним и туристичким потенцијалима општине, као и са материјалним и социјалним положајем више од четири хиљаде пензионера у Сврљигу.

– Добро је да се пензионери друже, посећују, размењују искуства, и да се одморе уз пријатељски разговор – рекао је Миленко Петровић.

Драган Петровић, председник Удружења пензионера „Лужница“ из Бабушнице,

захвалио је домаћинима и навео да је за пензионере из Бабушнице дружење у првом плану.

„Лужница“ је младо удружење које броји око хиљаду и по чланова и које много ради за њихову добробит, истакао је Драган Петровић.

Гости из Бабушнице послужени су сврљижким специјалитетима, а затим су посетили изложбу домаће радиности сврљижког Актива жена.

С. Ђ.

ГЦ ОБРЕНОВАЦ

Сусрет најмлађих и најстаријих

У обреновачком Геронтолошком центру одржана је приредба малишана из вртића „Зека“ ПУ „Перка Вићентијевић“ за кориснике Дома старих у Обреновцу. Сусрет најмлађих и најстаријих Обреновачана постао је традиционалан и деца песмом, рецитацијама и игром увек развеселе баке и деке. Пракса је да сваког месеца најстарије Обреновачане посете деца једног од седам вртића. Кориснике Дома старих посећују и основци и обреновачка културно-уметничка друштва са занимљивим програмом.

Певачка група и фолклорни ансамбл Клуба пензионера „Гаврило Принцип“ из Београда одржали су пригодан програм за кориснике ГЦ у Обреновцу. Током наступа гости су своје домаћине увесељавали изворним народним и староградским песмама, а одиграли су и два кола. За добру атмосферу побринуо се књижевник и хумориста Бора Ољачић. Договорено је да сваког месеца за кориснике Дома старих приредбу одрже чланови другог клуба пензионера при ГЦ Београда.

М. Ашковић

НИШ

Дружење војних пензионера

У Дому Војске Србије у Нишу недавно је одржан четврти сусрет Команде копнене војске са војним пензионерима југоисточне Србије. Био је то дирљив сусрет за памћење јер су се многи од њих после дугог низа година поново срели.

Госте је дочекао целокупни командни састав Копнене војске Србије, на челу са командантом, генерал-потпуковником Милосавом Симовићем. Командант је лично дочекивао и поздрављао госте.

Поред добродошлице, генерал Симовић је рекао да му је драго што су се окупили у оволиком броју и да је то лепа прилика да се подсети некадашњих дана проведених у војсци, на радним местима.

Поручио им је да се њихов уложени труд на функцијама које су обављали у војсци веома цени. Затим је Симовић позвао све присутне пензионере који имају осамдесет и више година да се фотографишу с њим за успомену. Након тога настављено је дружење уз малу закуску. **С. П.**

БЕЛЕ ВОДЕ

Пун погодак

Јасмина Наранчић је у младости играла фолклор и водила многе генерације младих. На њену идеју, коју је подржала ГО Чукарица, на Белим водама су се окупили пензионери који воле фолклор, песму, глуму и друге културне активности. Добили су простор за рад, као и термин у Културном центру Чукарица за одржавање концерта.

Треба само видети колико свако појединачно себе улаже и труди се. Нису сметња године, болест и зној, све је то заборављено и нико се не жали на напор и умор. А програм је тако састављен да кроз игре, песме и друге тачке буде обухваћена цела Србија.

– Пријатно сам изненађена оваквим интересовањем и залагањем сваког појединца, а што и мене тера да се максимално ангажујем. Лично мислим да је ово пун погодак за све нас. Како сада стоје ствари, ансамбл ће се звати КУД „Ђилим“ – каже Јасмина. **М. Р.**

УЖИЦЕ

Обележили свој дан

Традиционално окупљање пензионера из више градова западне Србије одржано је 15. октобра на дан удружења ужичких пензионера. Сусрети су организовани на Белој Земљи уз богат културно-уметнички садржај и дружење које је потрајало до раних јутарњих сати.

На челу ужичке подружнице Удружења пензионера налази се Гордана Ђорић која је најавила да ће и у наредном периоду бити организована дружења међу припадницима најстарије популације у граду, као и једнодневни излети за чланство по Србији. **Б. М.**

АРАНЂЕЛОВАЦ

Излет као награда

За чланове Извршног одбора, запослене и активисте Удружења пензионера општине Аранђеловац организован једнодневни излет у Деспотовац и околину (на слици). Педесетак њих посетило је манастир Манасију, водопад Велики бук и излетиште Лисине у подножју планине Бељанице, а приређен је и заједнички ручак. Била је то нека врста награде за изванредне резултате постигнуте последњих неколико година, коју им је уприличио председник удружења, Љубиша Гајић. **М. М.**

КУМАНОВО

Чочек уз македонске зурле...

Поводом 11. новембра, дана ослобођења и оснивања Куманова, као и Дана примирја у Првом светском рату, у граду на обалама Кумановке одржан је међународни сусрет припадника трећег доба. Специјални гости ових сусрета били су припадници музичко-поетске и фолклорне секције „Пензионер“ из Удружења пензионера Лесковца.

Куманово је овом приликом обележило и 500 година постојања града.

Представници лесковачког удружења пензионера на радном састанку са домаћинима разменили су досадашња искуства и усвојили предлоге будуће сарадње.

– Македонска удружења пензионера су у склопу државне управе, у организационом и финансијском смислу, док се ми углавном сами финансирамо – рекао је овим поводом Братислав Здравковић, председник Удружења пензионера града Лесковца и Јабланичког управног округа.

После приредбе у кумановском Дому културе, уследило је дружење уз песму и игру (на слици, наступ домаћина). **Т. С.**

ГЦ СУБОТИЦА

Сунчана јесен живота

Последњег октобарског дана у трпезарији дома „Дудова шума“ одржана је завршна свечаност поводом манифестације „Сунчана јесен живота“ која се редовно одржава у октобру, месецу старих.

Након музичко-плесног дела приредбе, проглашени су овогодишњи јубиларци: најстарији станар и станарка, чланови клубова са најдужим стажом, најстарији брачни пар, као и сви они који су у домовима 10, 15, 20, 25 година...

Тридесет први октобар се у свету обележава и као међународни дан јабука са карамелом који се прославља у кругу најближих и најдражих па су се и станари дома почастили овим специјалитетом и на тај начин испратили ову јесењу манифестацију. **Г. К.**

ГЦ „СРЕМ“ РУМА

Весело са музичарима и децом

Ученици и професори румске Музичке школе „Теодор Тоша Андрејевић“ одржали су недавно концерт у Геронтолошком центру „Срем“, на задовољство корисника. Концерте у румској установи млади музичари приређују неколико пута годишње, као израз поштовања према старима и добре сарадње са центром.

И малишани из Предшколске установе „Полетарац“ у Руми са васпитачицама посетили су ГЦ „Срем“, где су радо виђени гости. Овога пута, певали су са члановима хора, а потом су у парку установе помогли у скупљању лишћа (на слици). **Г. В.**

МИРИЈЕВО

Честитка „Гласу осигураника“

Овогодишња награда за хумано новинарство „Златна реч“, коју је Уметнички савет 17. Фестивала стваралаштва старијих „Златно доба“ уручио нашем листу – „Гласу осигураника“, веома је обрадовала све пензионере београдске општине Звездара. Сениори са овог подручја истичу да је ова награда отишла у праве руке и да радо читају свој лист, јер се у њему могу наћи врло занимљиве и интересантне информације о раду и животу пензионера.

Зато, кажу они, са задовољством, редакцији нашег листа честитамо на заслуженој награди, са жељом да нас још дуго информисе о свим догађајима. **М. Т**

СА 12. ОЛИМПИЈАДЕ ТРЕЋЕГ ДОБА

Ветерани Пријепоља

На 12. Олимпијади спорта, здравља и културе трећег доба екипа Ветерани Олимпијаде из Пријепоља и ове године се такмичила ван конкуренције. На тај начин Ветерани су свесно ставили у други план свој вишегодишњи успех, реноме и личне интересе (мноштво пехара и медаља, драгих успомена) са жељом да дају шансу и другим Пријепољкама и Пријепољцима да се такмиче и покажу шта знају.

Заузврат, Ветерани су добили морално признање од скоро свих учесника Олимпијаде. Организациони одбор Олимпијаде обезбедио им је звездане тренутке на отварању смотре где су отпевали химну Ветерана, а приликом затварања Олимпијаде позвани су да се придруже члановима Организационог одбора, изводећи песму „Је л вам жао што се растајемо“, у пратњи хармоникаша из својих редова. Они са олимпијада носе истинска пријатељства са екипама из Београда, Ниша, Аранђеловца, Сопота, Бајине Баште, Шапца, Пријепоља, Севојна...

За све успешне такмичаре Пријепоља нема већег признања од

речи председника Савеза пензионера Србије, Андреје Савића: „Уколико успемо у намери да се организује Олимпијада трећег доба Европе, предложићу да Србију на тој олимпијади представља екипа Ветерана из Пријепоља“.

Организациони одбор Олимпијаде је ове године први пут доделио признање „Дејан Живојиновић“ (у част једног од иницијатора оснивања овог такмичења) најбољем спортисти свих до сада одржаних олимпијада, а оно је уручено Урошу Матовићу, најактивнијем члану екипе Ветерана, па и Олимпијаде. Чланови ове спортске

екипе захвални су својој локалној самоуправи, која је из скромног буџета издвајала средства за учешће својих суграђана на олимпијадама трећег доба.

Ветерани истичу да су њихове активности и даље програмиране током целе године, финансиране углавном сопственим средствима, уз обавезно подношење извештаја, у коме су и предлози за евентуалне корекције програмских активности Ветерана. Сви су искрени другари и пријатељи, што је вероватно и најпресудније за њихове успехе.

М. Мандић

Посвећено Весни

Шадија Диздаревић из Новог Пазара, редовна учесница олимпијада трећег доба, упутила је редакцији писмо у којем је са пијететом говорила о недавно преминулој уредници, Весни Анастасијевић. Весна је била члан Организационог одбора Олимпијаде трећег доба и као новинар извештавала са олимпијада.

„Ова олимпијада није била као претходне. Дуго сам била нема кад сам сазнала да је Весна преминула. Фалио ми је њен срдачни дочек, осмех, њен пријатељски поглед. Весна је била добра према свим пензионерима и свима ће нам недостајати њена раздрагана, весела природа. Живот је тако непредвидив, а неки људи које сретнемо на том путу остају упечатљиво у нашем сећању до краја живота. Весна, почивај у рају...“

Г. О.

ЗАПИСАНО У СИЈАРИНСКОЈ БАЊИ

Стаза здравља за најстарије госте

У Сијаринску бању, у општини Медвеђа, једини бањски центар у Јабланичком округу, радо долазе пензионери не само са крајњег југа Србије, него из Ниша, Београда и из Војводине. Нови, врло занимљив пројекат јесте уређење „Стазе здравља“. Средства од шест милиона динара за ту намену обезбедили су Министарство трговине, туризма и телекомуникација и општина Медвеђа.

– У плану је да читава пешачка (трим) стаза буде прекривена бехатоном уз постављање ивичњака. Стаза ће бити са погледом на „Гејзер“, а ићи ће од цркве путем који води до објекта за инхалацију – каже

Да се посетиоци осећају пријатније: сређивање бање

Небојша Арсић, председник општине Медвеђа, уз оцену да комплетан пројекат треба да се реализује до средине наредне године.

Сијаринска бања се налази у подножју планине Гољак, у клисури Бањске реке, десне притоке Јабланице. Од Лесковца је удаљена 52 кило-

метра, и до ње се стиже очуваном асфалтним путем који иде кроз живописну долину реке Јабланице, преко Лебана и Медвеђе.

Утонула у море шумског зеленила, бања се одликује чистим ваздухом, пошто је удаљена од већих насеља, живих саобраћајница и индустријских центара. Сијаринска бања је богата изворима минералних вода до којих воде уређене улице, стазе и лепо мостови преко Бањске реке. Посебна занимљивост овог бањског комплекса су гејзири, који се убрајају у најатрактивније туристичке вредности Србије.

Д. Коцић

Запошљавање инвалидских пензионера

М. И., Нови Сад: Да ли је могуће да инвалидски пензионер ради у скупштини града и да за то прима високу накнаду (80.000 динара), и то већ неколико година?

Одговор: Корисник инвалидске пензије може ући у осигурање по уговору о делу, уговору о повременим и привременим пословима или ауторском уговору и у том случају неће се позивати на поновну оцену радне способности, нити ће му се обустављати исплата инвалидске пензије.

Корисник инвалидске пензије не може да се запосли, тј. не може да закључи уговору о раду. Потписивањем уговора о раду инвалидском пензионеру се обуставља исплата пензије и позива се на контролни лекар-

ски преглед. Од исхода контролног прегледа зависи даља исплата инвалидске пензије.

Уколико се ради о кориснику војне инвалидске пензије, остварене по основу потпуног губитка способности за професионалну војну службу, он може поново да се запосли, тј. може поново бити у осигурању без икаквих ограничења. То значи да му се због поновног запослења не може обуставити исплата војне инвалидске пензије, нити може због запослења бити позван на поновни лекарски преглед.

Најнижи износ пензије

С. Б., Рума: Добила сам решење којим ми се утврђује право на инвалидску пензију у износу од 9.000 динара. Да ли имам право на најнижи износ пензије (око 14.300 дин.)? Да ли Фонд ПИО сам исплаћује ту разлику или треба да поднесем захтев, коме и у ком року?

Одговор: Право на најнижи износ пензије (минимум који се мора исплаћивати кориснику пензије без обзира на то колико стажа и какве зараде је остварио) припада осигуранику који оствари право на старосну, превремену старосну пензију, односно инвалидску пензију, ако је његова пензија нижа од најниже пензије која се гарантује законом и уколико корисник не прима инострану пензију.

Најнижи износ пензије тренутно је 14.338,72 динара. Најнижи износ пензије за осигуранике пољопривреднике тренутно износи 11.272,77 динара.

Странка подноси захтев филијали Фонда ПИО која је донела и првобитно решење за инвалидску пензију где ће се у току поступка по захтеву утврдити да ли корисник има право на најнижи износ пензије.

Право на две или више пензија

М., Л., Неготин: Две године сам корисник породичне пензије као удовац. Ускоро ћу напуни 65 година па ме интересује да ли могу да примам и своју старосну пензију и породичну, будући да су за обе плаћани доприноси.

Одговор: Према Закону о ПИО, када осигураник, односно корисник пензије стекне право на две или више пензија на територији Републике Србије, може користити само једну од тих пензија, и то по сопственом избору. Право избора није ограничено.

Међутим, ако је реч о пензи-

ји која је остварена у некој од земаља по чијим прописима је могуће коришћење две пензије, постоји могућност да се задрже обе накнаде. Дакле, у таквом случају корисник може примати старосну пензију остварену по домаћим прописима, а породичну по прописима друге земље.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Сразмерна пензија

К. Л., Младеновац: Имам 13 година стажа оствареног у Србији и ускоро пуним 65 година живота. Последњих 15 година радио сам у иностранству. Занима ме да ли могу да остварим право на пензију.

Одговор: Време проведено на раду у иностранству признаје се у стаж осигурања уколико постоји споразум о социјалном осигурању између Србије и друге државе у којој је осигураник радио, под условом да је био пријављен на осигурање по прописима те државе и да су уплаћени доприноси.

Међународним уговором о социјалном осигурању је регулисано да се за утврђивање права на пензију сабира стаж навршен у земљама уговорницама, а износ пензије се одре-

ђује сразмерно стажу осигурања навршеном у тој држави.

Дакле, ако подносилац захтева нема довољно стажа у Републици Србији за самосталну старосну пензију, као што је Ваш случај, сабирају се периоди осигурања навршени у Србији и држави уговорници. Ако је збиром година стажа испуњен услов од 15 година стажа (и 65 година живота) утврђује се право на такозвани сразмерни део пензије, односно свака држава исплаћује део пензије сразмерно стажу и зарадама које је осигураник остварио на њиховој територији.

Увећани додатак за туђу помоћ и негу

М. Н., Ниш: Инвалидски сам пензионер од 2015. године. Од прошле године ми је признато и право на новчану накнаду за туђу негу и помоћ. Интересује ме да ли имам право да примам и увећани додатак за туђу негу и помоћ пошто ми се здравствено стање погоршало?

Одговор: Корисник који је по прописима о ПИО остварио право на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица, може остварити право на увећани додатак за помоћ и негу, ако испуњава услове из Закона о социјалној заштити. По Закону, право на увећани додатак за помоћ и негу може да оствари лице које има утврђен проценат телесног оштећења 100 одсто по једном основу или ако има органски трајни поремећај неуролошког и психичког типа,

као и лице код кога је утврђена потреба за помоћи и негом, а које има више оштећења, с тим да ниво оштећења износи 70 и више процената по најмање два основа.

Захтев се подноси надлежном центру за социјални рад према месту пребивалишта корисника пензије, који одлучује о праву и врши исплату увећаног додатка за помоћ и негу другог лица, као орган надлежан за спровођење Закона о социјалној заштити.

Умањење остаје трајно

П. Ш., Младеновац: Ако је неко отишао у превремену пензију, и године рада надокнади после пензионисања, да ли му се статус пензије мења?

Одговор: Статус се не мења, умањење остаје како је утврђено првобитним решењем. Једино може доћи до проме-

не износа пензије, уколико се након поновног одређивања пензије утврди повољнији износ.

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ЈЕДНА ПТИЦА	РАСПОРЕД	ШТАП ЗА УПИС ДУГОВАЊА	ОБЛАСТ У ГРЧКОЈ	СИМБОЛ ТЕХНИЦИЈУМА	ГРАД У СРБИЈИ	ОЗНАКА ЗА ОБИМ	СИМБОЛ АНТИМОНА	ТРЧАЊЕ	ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ	ОБЛИК ПЛОДА ЖИТАРИЦЕ	СУМА, ЗБИР
ВИЧНОСТ, ОКРЕТНОСТ										МАТЕМАТ. НЕПОЗНАНИЦА ЗАЛИВ			
ВРСТА ПТИЦА						ХИТАР АВЕНИЈА (СКР.)					13. И 3. СЛОВО ВРСТА КРУШКЕ		
ИМЕ ПЕВАЧА ВИЛИЈАМСА					ШАБАЦ НАУКА О РАВОТЕЖИ ГАСОВА			ПЛОД КАКАОВЦА НАСЛЕЂЕ					
НАРОДНА СКУПШТИНА СТ.ГРЧКЕ						ДОМАЋЕ ГОВЕДО УГОСТ. ОБЈЕКАТ			ЖЕНИН ОТАЦ БИЉКА ПУЗАВИЦА				
ВРЛЕТ, ГОЛЕТ				СИМБОЛ ЕРБИЈУМА ЕКСПЛО- ЗИВНОСТ		ТРОМ, ИНЕРТАН ИНСЕКТ У СЛАНИНИ						ОЗНАКА ЗА АЛТ ПРЕДЛОГ: ПРЕМА	
АД-АКТА (СКР.)			ПРЕКИД, ОБУСТАВА СИМБОЛ ИЛИНИЈУМА										ЖЕНСКО ИМЕ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	МУШКО ИМЕ БУДАК, ТРНОКОП									МАРЉИВОСТ СИМБОЛ ЦЕЗИЈУМА			
ОЗНАКА ЗА КАРАТ		ВРСТА ПТИЦЕ РАЧУН (СКР.)										ИМАГИНАРНА ОЗНАКА СТРАНА СВЕТА	
ИСТА СЛОВА			ВРСТА СПОРТА ПРВАК, ШАМПИОН										
ФРАНЦ. ФИЛМСКА ГЛУМИЦА										КЛУБ СТУДЕНАТА ТЕХНИКЕ БОЈА ЗА КОСУ			
ОЗНАКА ЗА МЕГА		ЂАВО, ВРАГ ФИЛОЛОГ, ЈЕРНЕЈ							КАТАРИНА ОДМИЛА КОЊ У ПЕСМИ				
ПЛИВАЧКИ КЛУБ (СКР.)			СТ. МУЗИЧ. ИНСТРУМ. ПОЈАВА НА ВОДИ					НЕМАЧКИ ПРЕДЛОГ ОЗНАКА АУСТРИЈЕ			ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА ОЗНАКА РЕОМИРА		
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОТЕКЛИНА РИБАРСКА МРЕЖА					ЖЕНА РАТАР ЗВРК							
ВОЈНИЧКИ ПОЈАС							МЕСТО У ДАЛМАЦИЈИ						
ШКОТСКА СУКЊИЦА					ИЗВРШНИ ОДБОР НИЈЕ ТВРД								
ОТАЦ (СЛОВ.)				МЕТРО- ГОЛДВИН МАЈЕР ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА									
ДИРКА НА КЛАВИРУ (МН.)													
ДЕО ХЕКТАРА			ВРСТА ЦРНОГ ГРОЖЂА										

АНАГРАМ (Л=Ђ)

Прозори и врата,
РАГАСТОВ.
КРИЛА И ЛАЈСНЕ!

Решењем се добија општи назив за наведену опрему у грађевинарству.

РЕШЕЊА-КАНДИДАТКА: спретност, икс, вратици, ката, пк, вина, ан, он, оток, ратарка, оласач, китл, ин, ата, мтм, тастери, ап, окаш. АНАГРАМ: грађевинска столарија. СТОНИ ТЕНИС, Ана Карина, кст, м, сатана, ката, пк, вина, ан, он, оток, ратарка, оласач, китл, ин, ата, мтм, тастери, ап, окаш.

Да ли сте знали ...

– да се од 2012. у Србији 11. новембар обележава као Дан примирја у Првом светском рату? Тог дана 1918. године генерали двеју зараћених страна потписали су у једном железничком вагону у француском граду Компјењу примирје, чиме је у пракси завршен Велики рат. Овај датум обележава се специјалним амблемом који се састоји од зелене траке која подсећа на Албанску споменицу и љубичастог цвета, који се зове Наталијина рамонда. Наталијина рамонда је ретка и угрожена врста коју је у околини Ниша пронашао др Сава Петровић 1884, а описао ју је Јосиф Панчић. Цвет, који је име добио по краљици Наталији Обреновић, веома је издржљив: чак и кад се потпуно осуши, довољна му је кап воде да би оживео, баш као што је био случај са Србијом у Првом светском рату.

– да се прва победа савезника у Првом светском рату одиграла око планине Цер у августу 1914? За победу српске војске најзаслужнији је генерал Степа Степановић,

командант Друге српске армије, који је након битке унапређен у чин војводе. Убрзо након ове битке композитор Станислав Бинички написао је чувену српску патриотску песму „Марш на Дрину“.

– да је српска хероина Милунка Савић отишла у рат маскирајући се у мушкарца, а њен пол је откривен тек кад је рањена? Први светски рат Милунки је донео титулу најодликованије жене у историји ратовања.

– да су најчешће повреде током Првог светског рата биле оне задобијене од шрапнела артиљеријских зрна? Ови делићи, оштри

као жилет, могли су дословно да исеку човека уколико би се нашао близу експлозије. Најчешће, војницима је страдало лице. Хирург Харолд Гилис био је пионир пластичне хирургије, правећи реконструкције лица услед повреда у Првом светском рату.

– да је једна од главних потрепштина током Првог светског рата била крв? У почетку, трансфузија се обављала директно с човека на човека. Онда је амерички доктор Освалд Робертсон осмислио тринатријум цитрат, који је спречавао да се крв згруша. Тако је крв могла да се чува у посебним посудама и до 28 дана. Ово је био почетак банака крви.

Доскоци

Шта ће вам чамац за спасавање ако знате да пливате?

Изгубио сам центар за оријентацију. Не могу да нађем радно место.

Ми јесмо поносан народ, али не морамо то доказивати парадима.

Тражећи у другој кривици, налетео је на себе.

Власт и опозиција су на истом задатку једино у скупштинском ресторану.

Нисам на фејсбуку. Дакле, не постојим!

Раде Ђерговић

Глава у торби

Тешко нама са нама, с другима ћемо лако...

Они који вам нису ни до колена – е, ти су вам вазда на глави.

Не оставља зимницу јер су јој рекли да за њу нема зиме.

Као шећер је. Шкодљив.

Битно нам је да носимо оригинале, а што смо ми сами копије, е, то нам не смета.

Глава му је у торби. Зато што нема длаке на језику.

Милица Чулић

Гласно ћутање

Сатиричар је човек који и кад презире, уме да поштује.

Страх је осматрачница у врху људске тврђаве.

Дајте ми меру за очај!

Моје ћутање гласније је од мојих речи.

Не знамо шта је живот, али живимо.

Радомир Мићковић

Брана Николић

Глобално отопљавање

Фатаморгану виде само маштовити.

Нас није прегазило време, већ године.

И добра дела не застаревају, док има оних који их се сећају.

Луј XV је рекао: После мене потоп. И тиме најавио глобално отопљавање.

Он би се препознао у неким својим поступцима да га није срамота.

Зоран Т. Поповић

Правац

Ђаво је беспослен. Вреба прилику да некоме нанесе зло.

Слатким речима загорчава се живот.

Бог нам опрашта дуг. Кредитори неће ни да чују.

Одлично су се слагали. Сви су лагали.

Претворио се у ветар. Мењао је правац.

Радомир Станојковић